

Två konsumentkooperativa affärsmodeller för omställning till solcellsel

Två konsumentkooperativa affärsmodeller för omställning till solcellsel.

De båda affärsmodellerna har utvecklats inom ramarna för Värmlandskooperativens (Coompanion Värmland) regionalfondsprojekt "Kooperativt företagande för regional tillväxt -KIT". Som ett av flera delprojekt har affärsmodellerna utvecklats, vilka beskrivs i denna skrift.

Projektet har finansierats av:

Europeiska regionala utvecklingsfonden

Region Värmland

COOP Värmland

OK Värmland

Riksbyggen

HSB Värmland samt

Värmlandskooperativen/Coompanion Värmland

Författare: Yngve Karlsson, juridisk rådgivare på Coompanion Värmland.

Förord

Den här skriften riktar sig till er med ambitioner att tillsammans producera och konsumera grön el genom solceller. Skriften beskriver dels en solparksmodell, dels en parkeringsmodell för el- och hybridbilar.

Den riktar sig också till politiken, organisationer och andra som vill medverka till en klimatsmart energiomställning i landet. Er vill vi särskilt uppmärksamma på att gällande regelverk och bidrag för klimatsmart omställning endast kan utnyttjas fullt ut av vissa grupper i samhället. Villaägare och större fastighetsägare, de som äger ändamålsenlig tomtmark och/eller användbara tak är de mest gynnade.

Affärsmodellen konsumentkooperativ solcellspark vänder sig företrädesvis till dem som bor i hyresrätt, bostadsrätt och villor utan användbara tak. Det är visserligen möjligt att få investeringsstöd för dessa anläggningar och föreningarna kan använda sig av systemet med elcertifikat och ursprungsgarantier, men medlemmarna, dvs. konsumenterna, betalar energiskatt på elen och moms på hela priset i vanlig ordning. Alltså, även om affärsmodellen gör det möjligt att pressa priset, genom t.ex. större investering, är förutsättningarna inte lika gynnsamma som för de mest gynnade.

I den andra affärsmodellen, bilparkeringsmodellen, behöver medlemmarna inte betala energiskatt på den egenproducerade elen i den mån den används av medlemmarna, men moms på hela ersättningen. Dessutom har en konsumentkooperativ ekonomiska förening, till skillnad mot privatpersoner, inte möjlighet att få stöd för energilagring (batterier).

Menar de allvar med "omställning Sverige" bör villkor och förutsättningar ses över så att t.ex. boende i städer genom delägarskap i solparker eller vindkraftverk kan bidra till ett klimatsmart Sverige på lika ekonomiska villkor som nämnda grupper. För att fler ska kunna ladda sina elbilar bör även möjligheten att få stöd till energilagring i gemensamma parkeringanalläggningar ses över. Enligt vår uppfattning är dessa affärsmodeller lika angelägna i "omställning Sverige" som andra klimatsmarta alternativ.

Vill du som läsare, tillsammans med andra, ställa om din energianvändning och medverka till smarta samhällslösningar för ett framtida klimatsmart Sverige, hoppas vi att denna skrift ska hjälpa dig en bit på vägen.

Avslutningsvis vill vi rikta ett tack till Jan Alriksson, Solel i Sala och Heby Ek.för, Lars Nilsson, Solel i Näversjön Ek.för, och Pontus Dahlberg, ägare av elbil och eget tak, för värdefull information och inspiration.

Coompanion Värmland

Leif Tyrén

Verksamhetsledare

Innehåll

1 Inledning	8
1.1 Varför solenergi?	8
1.2 Solenergi för vem?.....	9
2 Solenergi	10
2.1 Solceller.....	12
2.1.1 Verkningsgrad	13
2.1.2 Storlek efter behov	14
2.1.3 Bygglov m.m.	15
3 Affärsmodeller	16
3.1 Solcellpark xx ekonomisk förening	16
3.1.1 Affärsmodellen	16
3.1.2 Organisationen	17
3.1.3 Handel med andelar	17
3.1.4 Affärsrelationen	18
3.1.5 Föreningen som leverantör.....	18
3.1.6 Sekundärförening	19
3.1.7 Anläggningen	20
3.1.8 Exempel 1	21
3.1.9 Exempel 2	24
3.2 Bilel xx ekonomisk förening.....	26
3.2.1 Affärsmodellen	26
3.2.2 Organisationen	27
3.2.3 Affärsrelationen	28
3.2.4 Anläggningen	28

4 Ekonomisk förening – en översikt	30
4.1 Företagsformens konstruktion	30
4.2 Medlemmarna	30
4.2.1 Förändringar i medlemskretsen	31
4.3 Personligt ansvar	31
4.4 Bildande och registrering	31
4.5 Förvaltning och beslutsordning	32
4.5.1 Föreningsstämman	32
4.5.2 Styrelsen	33
4.5.3 VD	33
4.5.4 Revisor	34
4.6 Kapital	34
4.7 Vinstdispositioner	35
4.7.1 Vinsten behålls	35
4.7.2 Vinsten delas ut	35
4.7.3 Gottgörelse	36
4.8 Föreningen upphör	36
4.9 Lag och rätt	36
5 Stöd till solceller	38
5.1.2 Information och råd	38
5.1.3 Lag och rätt	39
5.2 Elcertifikatsystemet	39
5.2.1 Rätt till elcertifikat	39
5.2.2 Kvotplikt	40
5.2.3 Lag och rätt	40

5.3 Ursprungsgarantier.....	41
5.3.1 Ska annulleras när de använts.....	41
5.3.2 Lag och rätt.....	41
5.4 Certifikatregistret Cesar.....	42
5.4.1 Tillsyn för elcertifikat och ursprungsgarantier.....	42
5.4.2 Mera information.....	42
5.5 Stöd till laddstationer - Klimatklivet.....	43
5.5.1 Målgrupp för stödet.....	43
5.5.3 Åtgärder som kan få stöd.....	44
5.5.4 Exempel och information.....	44
5.6 Skattereduktion för mikroproduktion av förnybar el.....	44
5.6.1 Elproducenter som kan få skattereduktion.....	45
5.6.2 Skattereduktionens storlek.....	45
6 Energiskatt på el - elskatten.....	46
6.2 Undantag för sol-el.....	46
6.2.1 Undantagen el.....	46
6.2.2 Undantag från kravet på nätkoncession.....	47
6.3 Lag och rätt.....	48
7 Inkomstskatt och moms.....	49
7.1 Inkomstskatt.....	49
7.1.1 Inkomst av näringsverksamhet.....	49
7.1.2 Kooperativa föreningar.....	50
7.1.3 Kooperativ utdelning.....	50
7.1.4 Uttagsbeskattning.....	51
7.1.5 Utdelning på insatser.....	52

7.1.6 Insatsemission	52
7.1.7 Lag och rätt	52
7.2 Moms	53
7.2.1 Skattepliktiga varor och tjänster.....	53
7.2.2 Registrering för moms	53
7.2.3 Mervärdesskattesystemet.....	53
7.2.4 Lag och rätt.....	54
Bilaga 1.....	55
Stadgar Solcellparken xx ekonomisk förening	55
Bilaga 2.....	63
Stadgar Bilel XX Ekonomisk förening	63
Bilaga 3.....	70
Protokoll – bildande av ekonomisk förening	70
Bilaga 4.....	72
Protokoll – konstituerande styrelsemöte	72
Bilaga 5.....	74
Medlemsansökan.....	74
Bilaga 7.....	76
Medlemsbevis	76
Bilaga 8.....	77
Överlåtelse av andel	77
Bilaga 9.....	79
Måttenheter	79

1 Inledning

Syftet med denna skrift är att beskriva två alternativa affärsmodeller för användning av solcellsanläggningar för produktion av el för eget bruk. I båda fallen är utgångspunkten att verksamheten bedrivs som konsumentkooperativa ekonomiska föreningar och skriften beskriver i första hand hur dessa kan organiseras för ändamålet.

Skriften innehåller inte några beskrivningar av de tekniska lösningar som kan användas och den utrustning som behövs för de solcellsanläggningar som behövs för verksamheten i respektive affärsmodell. Den som vill utveckla någon av de beskrivna affärsmodellerna, bör i ett tidigt skede vända sig till någon aktör på marknaden för att undersöka sådana förutsättningar för projektet.

Den faktor som främst påverkar det ekonomiska utfallet av investeringar i solcellsanläggningar är anskaffningskostnaden. När anläggningen väl är på plats är kostnaderna för att driva den, driftskostnaderna, relativt små. Den stora kostnaden är avskrivningarna på anläggning. En annan viktig faktor, framförallt på lång sikt, är hur marknadspriset på el utvecklar sig. Syvende och sist är det skillnaden mellan föreningens pris och marknadspriset som avgör hur lönsam anläggningen är för medlemmarna. Om föreningen kan producera och sälja el till medlemmarna för ett pris som är lägre än marknadspriset är investeringen i princip lönsam. Men för att vara intressant behöver skillnaden mellan föreningens pris och marknadspriset vara så stor att den också ger medlemmarna en skälig avkastning på det kapital de bidragit med till investeringen, dvs. medlemsinsatserna.

Eftersom dessa storheter, anskaffningskostnaden och prisutvecklingen, är mer eller mindre okända, den förra i vart fall innan anläggningen är projekterad och den senare i all oändlighet, är det svårt att dra några bestämda slutsatser om det ekonomiska utfallet på lite längre sikt. Därför innehåller skriften inte några kalkyler eller annat om anläggningarnas lönsamhet. I fråga om verksamhetens ekonomi, beskrivs endast de ekonomiska stöd, stödformerna, som för närvarande kan komma i fråga för de beskrivna affärsmodellerna samt vissa skattefrågor.

Måttenheter i fråga om energi och effekt beskrivs i bilaga 9.

1.1 Varför solenergi?

Genomsnittspriserna för solcellsanläggningar har sjunkit betydligt de senaste åren och detta har bidragit till ett ökande intresse för solenergi. Dessutom är kostnaderna för underhåll och reparationer låga för solcellsanläggningar, eftersom dessa inte innehåller rörliga delar.

Det finns för närvarande en rad mer eller mindre generösa stödformer för dem som vill investera i solcellsanläggningar. Stödformerna beskrivs i avsnitt 5. Dessa stöd har framförallt

utnyttjats av villaägare och andra fastighetsägare som har möjlighet att installera solceller på de egna fastigheterna.

För privatpersoner finns det, utöver de stöd som beskrivs i skriften, möjlighet att få bidrag till att investera i batterier för lagring av egenproducerad förnybar el. Mer om detta finns här: <http://www.energimyndigheten.se/nyhetsarkiv/2016/oppet-att-soka-stod-for-energilagring-i-hemmet/>

Från och med den 1 augusti i år (2018) är det också enklare att installera solceller på den egna villan till följd av att kravet på byggnadslov slopats. Förutom att detta innebär en administrativ lättnad, innebär det också en sänkt kostnad.

”Vår bedömning är att det kommer att installeras 10 000 villasystem i Sverige i år. Det är en fördubbling från i fjol.” säger Johan Öhnell, VD för solcellsinstallatören Solkompaniet, till Dagens Nyheter. Öhnell pekar på fyra regeländringar som införts de tre senaste åren och som fått fart på installationerna av solceller. Skattereduktionen på el som säljs vidare, befrielsen från energiskatt på viss egenproducerad el, höjningen av investeringsstödet för privatpersoner från 20 % till 30 % och slopandet av kravet på bygglov.

En annan grupp, förutom privatpersoner med egna fastigheter, som gynnas av regeländringarna är större fastighetsägare. Exempelvis företag och andra fastighetsägare som äger fastigheter med ändamålsenliga tomter och tak för solanläggningar och speciellt de som äger fastigheter på flera olika platser. Dessa slipper under vissa förutsättningar energiskatt på den el de producerar för eget bruk i solcellsanläggningar med en topp effekt på 255 kW, se avsnitt 6.2. Även dessa fastighetsägare har ökat sina investeringar i solcellsanläggningar betydligt under det senaste året.

1.2 Solenergi för vem?

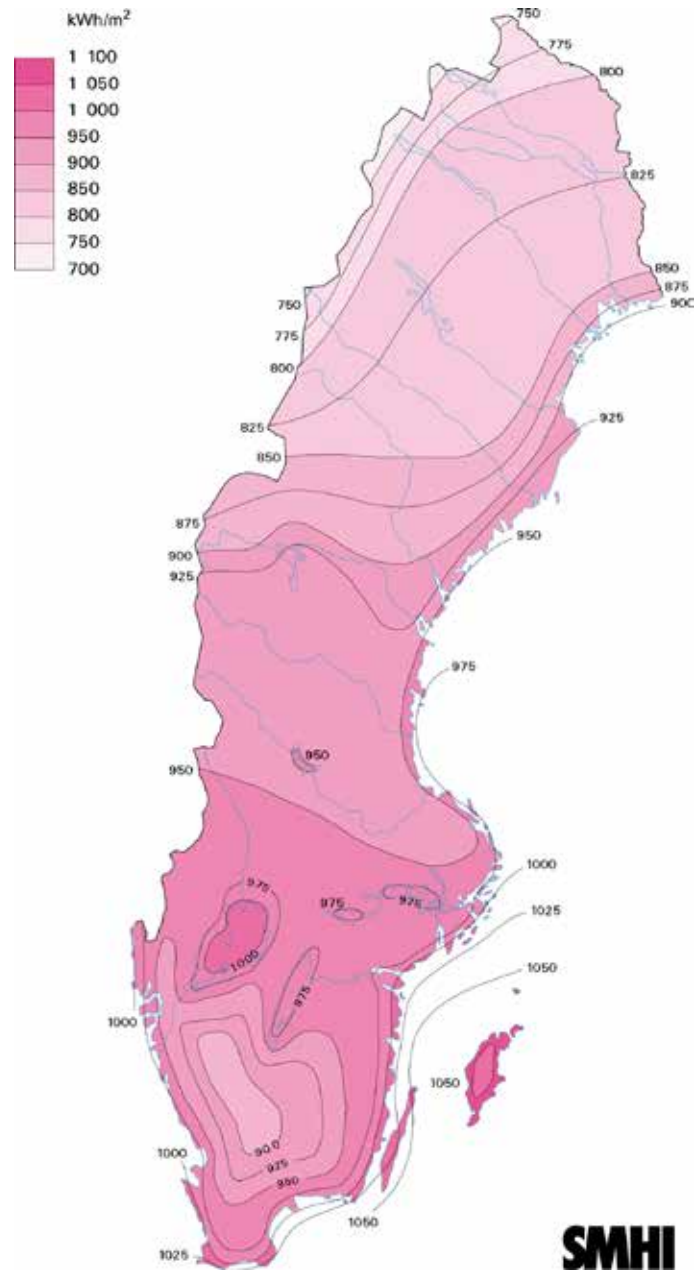
Som framgår är det alltså de små fastighetsägarna, villaägarna, med lämpliga tak och de stora fastighetsägarna, med många tak, som uppmuntrats till ökade investeringar i solcellsanläggningar av de regeländringar som Öhnell nämner. Men de andra, de som saknar egna tak eller vars tak och tomtmark inte har förutsättningar för solenergi, vilka incitament och möjligheter kan det då finnas för dem att investera i solenergi?

Målgruppen för de två affärsmodeller som beskrivs i det följande är främst privatpersoner som bor i hyreslägenhet eller bostadsrätt. Men givetvis finns det också andra grupper eller kategorier som kan använda sig av dessa affärsmodeller för att skaffa sig tillgång till solenergi, exempelvis företagare som hyr sina lokaler liksom villaområden med dåliga egna förutsättningar för solenergi.

2 Solenergi

På två timmar tar jorden emot lika mycket energi från solen som hela världens befolkning använder under ett år. Det gäller att hitta sätt att använda solenergin smart.

Normal globalstrålning över Sverige under ett år

Klimatkarta som illustrerar värdet för globalstrålning ett helt år under den av WMO (World Meteorological Organization) definierade normalperioden 1961-1990.

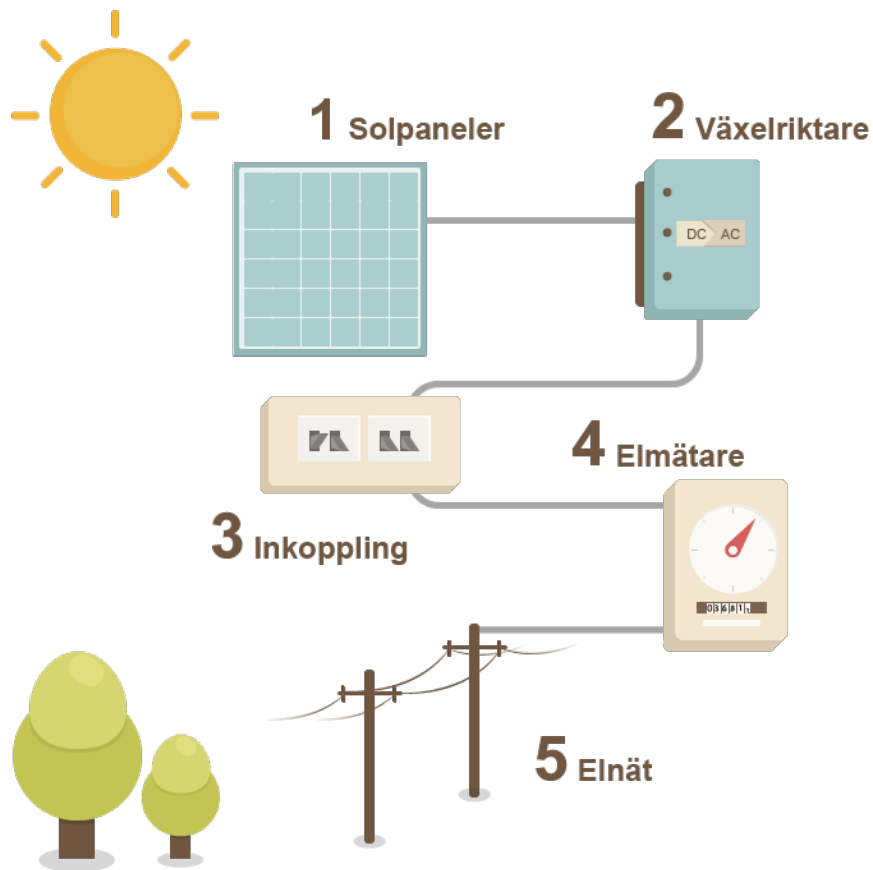
Det finns flera statliga bidrag och stödformer för dem som vill använda solenergin smart. Bland annat genom att använda solceller för att producera el. Syftet med dessa bidrag och stödformer är att ställa om det svenska energisystemet till mer förnybart.

Energimyndighetens hemsida, <http://www.energimyndigheten.se/>, innehåller omfattande information om solenergi samt bidrag och stödformer. Myndigheten ger också, bland annat via de kommunala energi- och klimatrådgivarna, råd om hur solenergi kan användas. För den som vill informera sig finns dessutom många andra aktörer, främst organisationer och företag, som informerar och ger råd om solenergi på sina hemsidor. Givetvis också genom direkt kontakt.

2.1 Solceller

Solceller omvandlar solljus till el i form av likström. En växelriktare omvandlar den till växelström och den el solcellerna producerat kan därefter användas i våra vanliga elinstallationer eller matas in i det lokala elnätet genom den anslutningspunkt som i regel finns i anslutning till elmätaren.

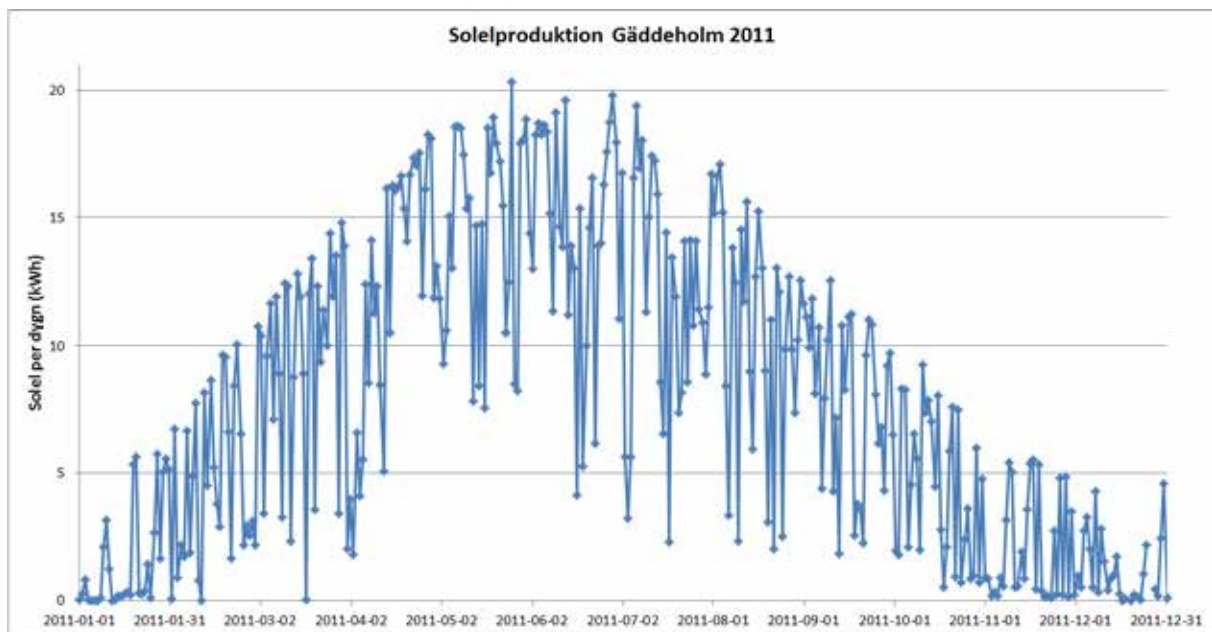
Så här fungerar det

Bilden visar vad en lokal producent, exempelvis en villaägare, behöver i fråga om utrustning. El som produceras långt från användarna transporteras först i form av likström via transformatorer och mellan- eller högspänningsnät innan den omvandlas till användningsbar växelström.

När solen skiner producerar den lokala producentens solceller el för ägarens/ägarnas räkning. Kommer elen inte till användning när den produceras, kan den lagras i ett batteri. I regel finns det också möjlighet att sälja överskottselen till en elleverantör eller nätägaren.

Exempel på solelproduktion per dygn under ett år från en anläggning i närheten av Västerås på 3,36 kW (anläggningen har delvis skuggade paneler förmiddag och kväll). Källa Bengts villablogg, som finns här: <http://bengtsvillablogg.info/>

Som framgår av kurvan levererar solcellerna el motsvarande ungefär halva kapaciteteten under perioden februari - mitten av oktober.

När solen inte skiner levererar elleverantören el som producerat på annat håll, precis som vanligt.

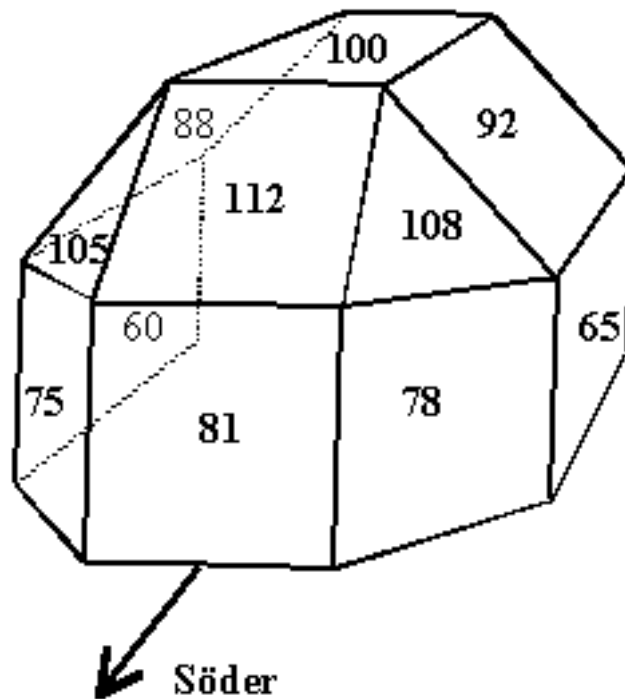
2.1.1 Verkningsgrad

De solcellsmoduler som är vanligast på marknaden i dag har en verkningsgrad på runt 15 procent. Det innebär att 15 procent av solenergin som träffar solcellsmodulen omvandlas till el, medan resten reflekteras eller blir till värme. Ytterligare en del av energin går förlorad i systemet innan elen kan användas, vilket innebär att ca 14 procent av solens energi blir användbar el. Detta är siffrorna för dagen. Eftersom modulerna fortfarande utvecklas och förbättras, blir verkningsgraden sannolikt större med tiden.

Med de aktuella verkningsgraderna ger en kvadratmeter solceller cirka 150 watt (W) en solig dag i Sverige.

En anläggning på 1 kilowatt (kW) som är placerad på en oskuggad yta rakt mot söder och har 30-50 graders lutning producerar i Sverige cirka 950 kilowattimmar per år och tar upp en yta av 7 kvadratmeter.

Solcellsmodulernas placering

Bilden visar solcellsmodulernas effektivitet beroende på riktning och lutning.

2.1.2 Storlek efter behov

I de fall en solcellsanläggning är avsedd att tillgodose ägaren/ägarnas egna behov av el kan det vara lämpligt att anpassa anläggningens storlek till detta. Även om anskaffningskostnaden och driftkostnaderna sjunker, är anskaffningskostnaden fortfarande relativt stor för de flesta.

Å andra sidan, om solcellerna producerar mer el än ägaren/ägarna behöver innebär det en möjlighet till en extra inkomst, dvs. ett bidrag till att finansiera kostnaden för anläggningen och driften.

Producerar anläggningen ett överskott matas överskottet ut på det externa elnätet och elnätbolaget ska säkerställa att den el som matas ut mäts på rätt sätt. Överskottselen kan sedan säljas till något företag som är villigt att betala för den. På senare tid har allt fler elhandelsbolag visat intresse för att köpa även små mängder el från små solcellsanläggningar. Storleken på de ersättningar företagen erbjuder varierar en del. Enligt Energimyndighetens uppgift mellan 10 – 50 öre per kWh, men liksom alla priser är de beroende av prisutvecklingen i stort.

Förutsättningen för att kunna mata in elen på elnätet och få betalt är att det finns en mätare som ger timvärden på levererad el. För små kunder, som totalt sett använder mer el under året än de producerar och som har ett säkringsabonnemang om högst 63 ampere, står elnätföretaget för ett eventuellt mätarbyte. Större kunder får själva stå för kostnaden.

Observera att alla som säljer el måste momsregistrera sig och betala moms på 25 procent om försäljningen beräknas uppgå till mer än 30 000 kr under ett beskattningsår. Är intäkterna av försäljningen av överskottselen mindre behöver säljaren inte registrera sig. Men befrielsen från att momsregistrera sig är frivillig. Den som säljer för mindre än 30 000 kr får alltså registrera sig. Läs mer om moms i avsnitt 7.2.

2.1.3 Bygglov m.m.

Innan anläggandet av en solcellanläggning påbörjas, ja helst innan projektering och andra åtgärder som medför kostnader, bör förutsättningarna för anläggandet undersökas.

Först och främst måste det undersökas om det krävs bygglov. Om bygglov krävs, under vilka förutsättningar ett sådant kan beviljas för den planerade anläggningen. Observera att en villaägare som installerar solceller exempelvis på villataket från och med 1 augusti 2018 inte behöver ansöka om bygglov.

Den utrustning som används i anläggningen måste också vara godkänd. Därför måste det elnätsföretag som äger elnätet fram till anslutningspunkten och elmätaren kontaktas.

Anläggningens elektriska utrustning ska installeras och anslutas på ett riktigt och säkert sätt. Anlutningen ska göras av en behörig elektriker. Läs mer på Elsäkerhetsverket, <https://www.elsakerhetsverket.se/>, om vad som är viktigt att tänka på när det gäller elsäkerhet.

3 Affärsmodeller

I detta avsnitt redovisas två affärsmodeller som är avsedda för konsumentkooperativ verksamhet. I båda fallen är affärsidén att tillhandahålla medlemmar förnyelsebar solcellsproducerad el till bästa möjliga pris.

3.1 Solcellpark xx ekonomisk förening

Att ett antal personer slår sig samman för att skaffa sig tillgång till varor och/eller tjänster till överkomliga priser är inte något nytt. Redan i december 1844 öppnade de så kallade pionjärerna, Rochdale Equitable Pioneers, sin första butik i Rochdale i England. Affärsidén är, enkelt uttryckt, att genom större gemensamma inköp tillhandahålla medlemmarna vad de behöver till ett bra pris. Sammanslutningarna som sådana har inte ett eget självständigt vinstsyfte. Priserna bestäms därför med utgångspunkt från den så kallade självkostnadsprincipen.

Gemensam produktion av el är inte heller någon ny företeelse. Sedan mer än 100 år har det funnits anläggningar, turbiner, i mindre vattendrag som producerat el för lokala behov. På många håll ägdes också elnäten gemensamt.

De första så kallade vindkraftföreningarna, föreningar med fler än några få medlemmar, började dyka upp vid mitten av 1990-talet och finns numera i ett stort antal. Många av dem äger eller har andelar i flera vindkraftverk och vissa av dem har ett stort antal medlemmar.

Den affärsmodell som beskrivs här utgår från att den gemensamma elproduktionen sker i solcellanläggningar. Men den är också användbar för liknande sammanslutningar som producerar el på annat sätt, exempelvis i vindkraftverk.

3.1.1 Affärsmodellen

Affärsmodellen innebär att ett antal personer, personer som inte har möjlighet att investera i en egen solcellsanläggning, slår sig samman och organiserar sig för att bygga en sådan anläggning tillsammans på en för ändamålet lämplig plats. Affärsidén är densamma som pionjärernas, nämligen att genom en gemensam investering tillhandahålla medlemmarna el till ett bra pris.

3.1.2 Organisationen

Den naturliga organisationsformen för affärsmodellen är en ekonomisk förening. Denna företagsform har en öppen konstruktion, se avsnitt 4.1, vilket gör det enkelt att hantera ett större antal medlemmar.

Medlemmarna utgör tillsammans föreningens högsta beslutande organ, föreningsstämman, och bidrar till finansieringen av anläggningen genom att betala ett visst belopp, medlemsinsats, till föreningen. Medlemsinsatserna är föreningens bundna egna kapital och bör stå för en stor del av finansieringen, eftersom det i regel är ekonomiskt fördelaktigt sätt att finansiera anläggningen på.

Varje medlemsinsats motsvarar en andel i föreningen och med varje andel följer vissa rättigheter, så kallade andelsrättigheter. Exempelvis har andelsinnehavarna rätt till utdelning som fördelas i förhållande till insatsernas storlek och att få ut sin medlemsinsats vid avgång ur föreningen. Dessutom ger, enligt affärsmodellen, varje andel innehavaren rätt att köpa en viss andel av den el föreningen producerar. Antalet andelar i föreningen måste därför anpassas till hur mycket el föreningens solcellsanläggning producerar, så att varje andel ger rätt till tillräckligt mycket el för att göra det ekonomiskt intressant att delta i verksamheten.

Har föreningen investerande medlemmar, se avsnitt 4.2, får den rätt till el som följer med deras andelar inte utnyttjas av de investerande medlemmarna själva. Denna el kan föreningen sälja till en elleverantör på marknaden eller nätägaren. Ett alternativ kan vara att en investerande medlem får överlåta rätten att köpa el till en vanlig medlem.

3.1.3 Handel med andelar

Andelar i ekonomiska föreningar får överlåtas (säljas osv.)

Överlåter en medlem sina andelar i föreningen medför detta att dennes medlemskap kommer att upphöra. Antingen vid överlåtelsen, om köparen redan är medlem eller när köparen blir medlem om denne ansöker om och beviljas medlemskap. I dessa fall övertar köparen de rättigheter som hör till andelen, exempelvis rätten till utdelning och rätten att köpa en viss andel av den el föreningens solcellsanläggningar producerar.

Ansöker köparen inte om medlemskap eller vägras medlemskap, upphör säljarens medlemskap efter en viss i lagen om ekonomiska föreningar, EFL, fastställd tid, se 4 kap. 5 §. I dessa fall har köparen, enligt huvudregeln, rätt att få ut säljarens medlemsinsatser och eventuell utdelning på dessa sex månader efter att säljarens medlemskap upphört.

Det är inte ovanligt att ekonomiska föreningar som producerar el för medlemmarnas räkning

har en organiserad handel med föreningens andelar. I förekommande fall sker handeln i regel via någon funktion på föreningens hemsida. I princip fungerar dessa handelsplatser som vilken börs som helst. Priset sätts med utgångspunkt från förväntad ekonomisk avkastning och förhållandet mellan tillgång och efterfrågan.

3.1.4 Affärsrelationen

En ekonomisk förening som producerar el förutsätts i huvudsak ha medlemmar som elkunder, se avsnitt 4.2. Det bör därför upprättas regelrätta avtal mellan föreningen och medlemmarna. Avtalen ska gå ut på att föreningen åtar sig att leverera en viss andel av den egenproducerade elen till respektive medlem. Den exakta mängden och det slutliga priset behöver inte och kan heller inte fastställas i avtalet, eftersom mängden inte kan bestämmas i förväg och priset kan justeras i efterhand genom så kallad återbäring (en rabatt som bestäms i efterhand med utgångspunkt från det fastställda resultatet) eller gottgörelse (en rabatt som bestäms fortlöpande under det aktuella räkenskapsåret). I avsnitt 4.7 beskrivs utdelningsformerna mera utförligt.

3.1.5 Föreningen som leverantör

Avtalsrelationen mellan föreningen och medlemmarna går ut på att föreningen ska leverera el till medlemmarna. Men i praktiken svarar föreningarna inte själva för leveranserna. För närvarande sköts leveranserna av någon av de elleverantörer som finns på marknaden (notera dock möjligheten för tre eller flera konsumentkooperativa ekonomiska föreningar att bilda en sekundärförening som sköter leveranserna, se nedan).

Lösning med att elleverantörer sköter leveranserna innebär att föreningen kommer överens med leverantören om hur leveranserna och betalningarna mellan föreningen och leverantören respektive leverantören och medlemmarna/elkunderna ska skötas. Lösningen förutsätter att alla medlemmar har en och samma huvudleverantör av el.

En överenskommelse mellan föreningen och en elleverantör kan gå ut på att leverantören levererar föreningens el till medlemmarna till ett pris föreningen bestämt och att leverantören får en viss provision för tjänsten. I tjänsten ingår att elleverantören, som är medlemmarnas huvudleverantör av el, i elräkningen specificerar hur mycket el som avser el från föreningen och priset på denna el.

Överenskommelsen kan också gå ut på att elleverantören ska leverera föreningens el till samma pris som på den el leverantören själv säljer till medlemmarna. Denna lösning förutsätter att det görs en avräkning i efterhand avseende den el föreningen levererat.

Avräkningen kan antingen göras

1. gentemot föreningen genom att eventuellt "överpris" för föreningens el betalas till föreningen, eller
2. gentemot medlemmarna genom "överpriset" dras av i efterhand i senare elräkning.

Med "överpris" menas skillnaden mellan det pris föreningen beslutat ta ut för den egna elen och det pris elleverantören tillämpar, förutsatt att föreningens pris är lägre än leverantörens.

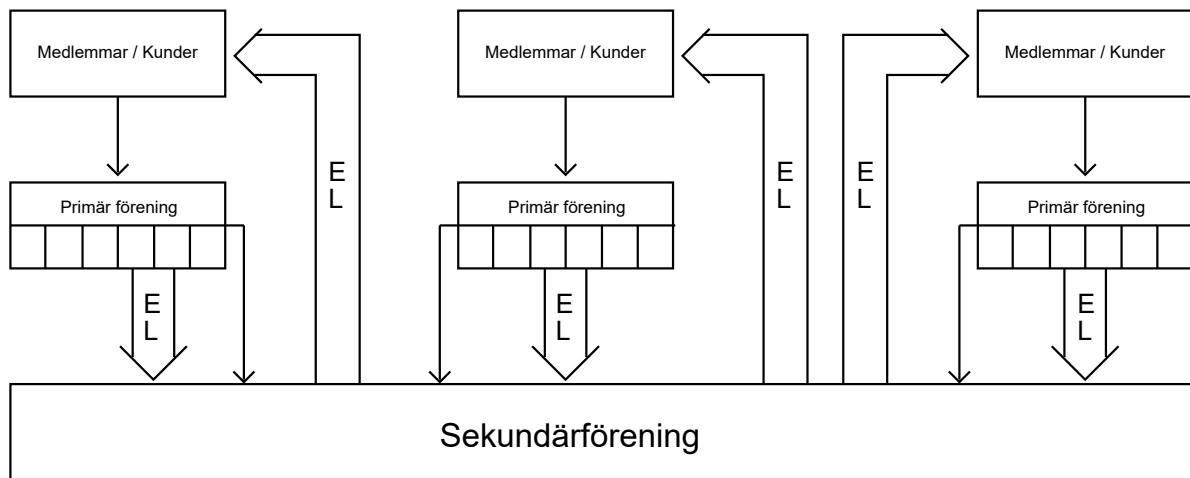
Vid avräkning enligt punkt 1 justera priset i efterhand genom att återbära "överpriset" till medlemmarna. Se även avsnitt 7.1.3. Avräkning enligt punkt 2 kan ur skattesynpunkt antingen betraktas som gottgörelse eller som försäljning till underpris, vilket kan medföra uttagsbeskattning, se avsnitt 7.1.4.

I praktiken används nog flera olika lösningar på hur leveranserna och prisregleringen ordnas. Den vanligaste lösningen förefaller dock vara att föreningarnas el levereras till ett bestämt pris, vilket innebär att någon avräkning i efterhand inte behöver göras.

3.1.6 Sekundärförening

På sikt skulle det vara ändamålsenligt att de ekonomiska föreningar som producerar förnyelsebar el för leverans till sina medlemmar bildar en gemensam ekonomisk förening, sekundärförening, med uppgift att vara huvudleverantör för alla primärföreningars medlemmar. Därmed skulle medlemmarna endast behöva ett elavtal, nämligen med sekundärföreningen. Detta beror på att den affärsrelation medlemmarna har med sekundärföreningen jämföras med en affärsrelation med den egna föreningen, dvs. primärföreningen. De enskilda primärföreningarna behöver därmed inte själv ha en affärsrelation med sina medlemmar. Detta följer av att upplägg innebär att primärföreningen säljer den el den producerar till sekundärföreningen som säljer den vidare till primärföreningens medlemmar.

Relationen mellan medlemmarna/elkonsumenterna, primärföreningarna och sekundärföreningen.

Elkonsumenterna är medlemmar i primärföreningen som i sin tur är medlemmar i sekundärföreningen. Primärföreningarna producerar el som de säljer till sekundärföreningen. Sekundärföreningen säljer i sin tur elen till primärföreningarnas medlemmar.

3.1.7 Anläggningen

Affärsmodellen utgår, som nämnts, från att ett antal personer uppför en solcellsanläggning på en lämplig plats. För att i alla avseenden beskriva vad som är en lämplig plats krävs utläggning som går utöver syftet med denna skrift. Men ett par kriterier kan ändå nämnas.

För att vara en lämplig plats bör platsen ligga i närheten av befintlig infrastruktur. I första hand ett elnät till vilket förenings solcellsanläggning kan anslutas. Därmed kan kostnaden för att ansluta anläggningen till nätet hållas nere. För att vara lämplig bör det också finnas farbara vägar i närheten av platsen. Även detta är en kostnadsfråga. Ett led i planeringen bör därför vara att kontakta elnätföretagen för att undersöka om de känner till lämpliga platser längs deras elnät.

En lämplig plats bör inte kräva alltför omfattande arbete för att ställas i ordning för anläggningen. Att skog behöver avverkas behöver i och för sig inte vara någon större nackdel, eftersom virket kan omsättas av markägaren. Dessutom torde det i regel vara billigare att arrendera mark i skogsterräng än annan mark, exempelvis åkermark. Med tanke på att arrendet är långsiktigt, är kostnaden för arrendet inte oviktig.

Nedan beskrivs kort två exempel på ekonomiska föreningar som producerar el i egna solcellsparkar, Solel Sala och Heby och Solel Näversjön.

3.1.8 Exempel 1

Solel i Sala och Heby ekonomisk förening

Föreningen

Solel i Sala och Heby ekonomisk förening höll sitt konstituerande möte den 15 april 2009.

Föreningens första solcellsanläggning togs i drift i september 2009 och den senaste i september 2013.

Medlemmar i föreningen är både privatpersoner och företag. De flesta medlemmar finns inom närområdet. De övriga är från olika delar av Sverige. Deras gemensamma nämnare är att de tror på solen som energikälla.

Föreningen har för närvarande (2018) 240 medlemmar. Varje medlem deltar med en eller flera andelar (medlemsinsatser) á 5 000 kr, vilka ger dem till 5 000 kWh per år av den el föreningen producerar.

Anläggningarna

För närvarande har föreningen sex solcellsanläggningar av olika storlekar.

Fyra av anläggningarna är markförlagda och finns i Sala, Heby, Arnebo och Morgongåva. Två är takförlagda på Ösby Naturbruksgymnasium.

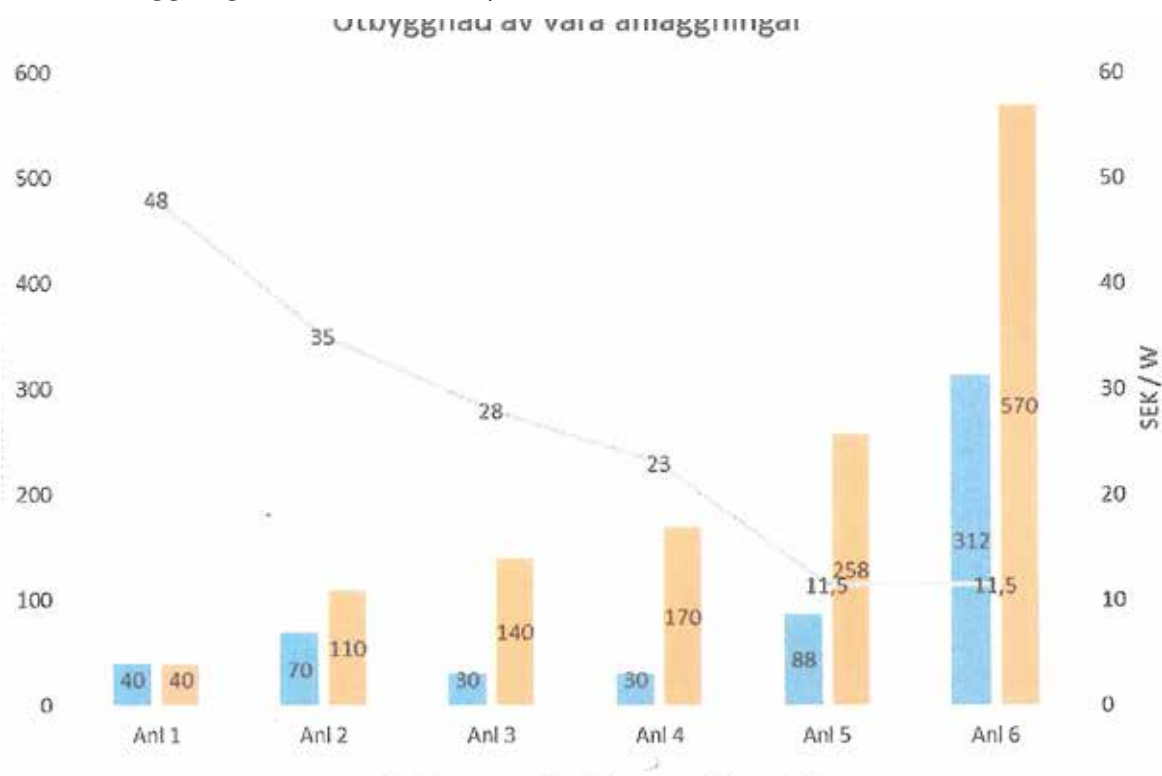
Anläggningen i Arnebo

Jan Alriksson, visade anläggningarna

Föreningen har kunnat konstatera att det har hänt en del på solpanelsmarknaden. När den femte och sjätte anläggningen byggdes ca 4 år efter den första, var prislappen per installerad effekt, W, en helt annan än den tidigare. Priset hade sjunkit från 48 kr/W år 2009 till ca 11,50 kr/W år 2013, monterat och klart (exklusive moms).

Solcellsanläggningarna i Sala och Heby

Bilden visar anläggningarnas storlek, deras sammanlagda ackumulerade effekt och respektive anläggnings kostnad per installerad W.

På Solel i Sala och Heby ekonomisk föreningens hemsida finns gott om information om föreningen och dess verksamhet, bl. a. statistik över hur mycket föreningens anläggningar producerar. Hemsidan finns här: <http://solelisaheby.se/>

3.1.9 Exempel 2

Solel i Näversjön ekonomisk förening

Föreningen

I byn Näversjön i Krokoms kommun (ca 35 km från Östersund) bor bara 15 personer. Men när deras solcellsanläggning stod klar 2015 hade det i anslutning till byn uppförts länets största solcellspark.

Idén till att uppföra en solcellsanläggning i byn uppkom som resultat av ett antal studiecirkel, bl.a. om solcellsteknik. Tanken var från början att deltagarna skulle sätta upp solpaneler på de egna hustaken. Men flera av dem kom snart överens om att bilda en ekonomisk förening för att uppföra en gemensam anläggning.

2013 bestämdes att en gemensam anläggning skulle uppföras och att bilda en ekonomisk förening för ändamålet. I maj 2014 fick föreningen besked om bidrag och i novembersamma år började man förbereda för anläggningen. Våren 2015 började man bygga ställningar för solcellspanelerna, i slutet av juli började entreprenören installera solcellspaneler och annan utrustning och den 19 november slogs strömmen på.

Anläggningen

För att hålla nere anskaffningskostnaden för byggde medlemmarna själva ställningarna till de 330 solcellsmodulerna. Deras egen konstruktion innebär att de på ett enkelt sätt kan justera panelernas vinkel mot solen. Modulerna kan därmed anpassas till den varierande solhöjden.

För 35% av kostnaderna har man fått i bidrag från Energimyndigheten. Kostnaden för anläggningen landade på strax över 1 miljon kronor.

Solcellsparken i Nävesjön

Som framgår har anläggningen anlagts på en kalhuggen skogsslänt. Den ligger intill byn och ett befintligt högspänningsnät, till vilken den är ansluten via en transformator.

Föreningens anläggning är ansluten till Jämtkrafts elnät och elen levereras till en elhandlare de har valt. Överenskommelsen med elhandlaren går ut på att medlemmarna får köpa el till ett rabatterat pris. Enligt Lars Nilsson, som visade anläggningen (2017), tar det, med de elpriser som är i dag, ungefär tio år så är anläggningen betald, sen är allt ren vinst. Det är en hel del klimattänk som ligger bakom att anläggningen byggts, men det är också en god affär ekonomiskt.

Lars inspekterar utrustningen tillsammans med Pelle

3.2 Bil xx ekonomisk förening

Antalet elbilar och elhybrider, i fortsättningen kallade elbilar, ökar i snabb takt. En viktig orsak till ökningen är de statliga stödformer som kommit till de senaste åren. Givetvis också de pålagor som de som kör omkring och förbränner olja fått känna av.

Stödformerna fungerar för närvarande så att det är en betydande fördel för ägare till elbilar om de har eget tak att placera solceller på. Då kan de utnyttja stödformerna och få möjlighet att ladda bilen med förnyelsebar och billig egenproducerad el. För de taklösa är det svårare att ta del av stödformerna. Ja, för dem är det många gånger svårt att överhuvudtaget ladda en elbil.

Denna affärsmodell beskriver hur de som bor i hyresrätt eller bostadsrätt, och inte har möjlighet att ladda en elbil, kan lösa problemet tillsammans.

3.2.1 Affärsmodellen

Affärsmodellen innebär att ett antal personer, som inte har möjlighet att ladda sina elbilar med el från solceller i anslutning till eller i närheten av sina bostäder, slår sig samman för att lösa problemet. Affärsidén är att genom att investera tillsammans få tillgång till tjänsten till ett fördelaktigt pris. För många som bor i flerbilshus är en gemensam investering dessutom det enda alternativet, om de vill få möjlighet att ladda sina elbilar i närheten av bostaden.

3.2.2 Organisationen

Organisationsformen ekonomisk förening bedöms fungera bra för affärsmodellen. Eftersom hyresrätten till en parkeringsplats med laddningsmöjligheter är knuten till andelen och såväl hyresrätten som andelen får överlåtas, kommer föreningen att fungera ungefär som en bostadsrättsförening i fråga om förändringar i medlemskretsen. Andelen får överlåtas (säljas m.m.) och när köparen beviljats medlemskap får denne hyresrätten till den parkeringsplats som är knuten till andelen.

Medlemmarna utgör tillsammans föreningens högsta beslutande organ, föreningsstämman, och bidrar till finansieringen av anläggningen genom att betala ett visst belopp, medlemsinsats, till föreningen. Medlemsinsatserna är föreningens bundna egna kapital och bör stå för en stor del av finansieringen, eftersom det i regel är ekonomiskt fördelaktigt sätt att finansiera anläggningen på.

Varje medlemsinsats motsvarar en andel i föreningen och med varje andel följer vissa rättigheter, så kallade andelsrättigheter. Enligt affärsmodellen omfattar andelsrättigheterna rätten att hyra en parkeringsplats och köpa en viss andel av den el föreningen producerar.

När en medlem flyttar från området och därför vill bli av med sin parkeringsplats, kan medlemskapet i föreningen och hyresavtalet sägas upp. Medlemskapet och hyresförhållandet upphör då efter vissa tidsfrister och medlemmen har i regel rätt att få ut den inbetalda medlemsinsatsen sex månader därefter. När hyresavtalet upphört och parkeringsplatsen blivit ledig kan föreningen anta en ny medlem. Den nya medlemmen ska betala medlemsinsats enligt stadgarna och får därmed rätt att hyra den lediga parkeringsplatsen.

Ett annat sätt att gå ur föreningen och bli av med parkeringsplatsen är att överlåta andelen. Köparen ska då beviljas medlemskap i säljarens ställe, så att säga, och säljarens medlemskap upphör därmed automatiskt. Köparen övertar de andelsrättigheter som är knutna till andelen, vilket bland annat innebär att medlemsinsatsen tillgodoräknas denne. Medlemsinsatsen återbetalas således inte till säljaren i dessa fall.

Eftersom det med stor sannolikhet kommer att vara brist på parkeringsplatser med laddningsmöjligheter, och särskilt sådana med tillgång till el från solceller, i anslutning till flerbostadshus, är det troligt att andelar i ekonomiska föreningar som bedriver verksamhet i

enlighet med affärsmodellen kommer att bli efterfrågade. I vilken omfattning är förstås svårt att säga, men med tanke på att elbilarna blir fler och begagnatmarknaden växer finns det anledning att tro att priset på andelarna i dessa föreningar kommer att stiga.

3.2.3 Affärsrelationen

Affärsrelationen mellan dessa ekonomiska föreningar och deras medlemmar består i ett hyresavtal med tillgång till laddningsmöjligheter samt ett avtal om elleveranser. Priset för de olika tjänsterna bör därför skiljas åt. Hyran för själva platsen bör i regel vara enhetlig medan elen givetvis bör ersättas i förhållande till förbrukningen.

Eftersom den el som tillhandahålls i anslutning till parkeringsplatserna dels produceras i föreningens solcellsanläggning och dels köps av elleverantören bör två prislistor tillämpas. Föreningens egenproducerade el beskattas inte med energiskatt, se avsnitt 6.2, och är därför billigare än den el som köps av elleverantören. Samtidigt ligger det i sakens natur att medlemmarna förbrukar olika mycket el. De som har rena elbilar förbrukar typiskt sett långt mer än de som har laddhybrider. Förbrukningen påverkas förstås också av körsträckor och andra bilvanor. Det är därför viktigt att det går att mäta varje medlems förbrukning av el för att kunna beräkna vad var och en av dem ska betala. Därvid bör varje medlem först tillgodoräknas sin andel av den billigare egenproducerade elen. Det bör också fastställas ett pris på den "överskottsel" som uppkommer när en medlem förbrukar den el som blivit över till följd av att en annan medlem inte förbrukat sin andel.

Det slutliga priset på den egenproducerade elen kan justeras i efterhand genom så kallad återbäring (en rabatt som bestäms i efterhand med utgångspunkt från det i årsredovisningen fastställda resultatet) eller gottgörelse (en rabatt som bestäms fortlöpande under det aktuella räkenskapsåret). Se även avsnitten 4.7 och 7.1.

3.2.4 Anläggningen

Eftersom affärsmodellen utgår från att verksamheten bedrivs i en ekonomisk förening ska föreningen ha tillgång till minst tre parkeringsplatser. Över varje parkeringsplats ska det monteras så många solcellsmoduler som får plats. Modulerna ansluts till ett eller flera batterier som bör ha kapacitet att ladda medlemmarnas elbilar för normalt dagligt behov och i anslutning till varje parkeringsplats ska det finnas utrustning för ladda bilarna. Laddningsstationerna ska vara anslutna till det externa elnätet för att bilarna ska kunna laddas när solcellerna inte levererar och batterierna inte räcker till.

Den mark som behövs för anläggningen kan arrenderas eller hyras. Sannolikt finns det största

möjligheterna att få tillgång till lämplig mark i bostadsområden en bit utanför stadskärnorna, de så kallade 50- och 60-talsområdena. Områden där det finns parkeringsplatser som saknar laddningsmöjligheter kan också göras tillgängliga för affärsmodeller av detta slag. Områden av detta slag finns bland annat i de områden som hör till det så kallade miljonprogrammet.

4 Ekonomisk förening – en översikt

Ekonomiska föreningar regleras i lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar (EFL). Lagen trädde i kraft den 1 juli 2018.

4.1 Företagsformens konstruktion

Företagsformen ekonomisk förening är konstruerad för att driva ekonomisk verksamhet i vilken medlemmarna deltar som konsument, leverantör eller på annat sätt. Medlemmarna förutsätts alltså ha en regelrätt affärsrelation med sin förening. I de två affärsmodellerna uppfylls denna förutsättning genom att medlemmarna köper den el föreningen producerar.

Kriterierna för att en sammanslutning ska kunna registreras som en ekonomisk förening är således att den ska ha till ändamål att främja medlemmarnas ekonomiska intressen genom att bedriva en ekonomisk verksamhet som medlemmarna deltar i. Kravet på deltagande brukar kallas det kooperativa kravet, eftersom föreningens verksamhet förutsätts vara kooperativ till sin karaktär.

Medlemmarnas deltagande i den ekonomiska verksamheten behöver dock inte vara direkt. Kravet på deltagande anses också vara uppfyllt när det sker indirekt via ett dotterföretag i vilket föreningen har ett bestämmande inflytande eller genom en annan ekonomisk förening (så kallad sekundär förening) som den egentliga medlemsföreningen (så kallad primärförening), tillsammans med andra ekonomiska föreningar, är medlem i.

Andra kooperativa karaktäristiska är att en ekonomisk förening förväntas vara öppen (bevilja medlemskap) för dem som de facto deltar i verksamheten enligt ovan och att den tillämpar lika rösträtt. Rösträtten kan dock differentieras om det finns godtagbara skäl för det.

4.2 Medlemmarna

Enligt lagen om ekonomiska föreningar (EFL) kan en förening ha två olika medlemskategorier. Medlemmar som deltar eller förväntas delta i verksamheten enligt ovan, vanliga medlemmar, och medlemmar som inte ska delta i verksamheten, investerande medlemmar.

Investerande medlemmar får inte delta i verksamheten, men har i övrigt i princip samma rättigheter och skyldigheter som vanliga medlemmar. De får dock aldrig tillsammans rösta för mer än en tredjedel (1/3) av rösterna på en föreningsstämma. De kan alltså aldrig som grupp representera en majoritet på stämmorna.

4.2.1 Förändringar i medlemskretsen

Företagsformen ekonomisk förening är konstruerad för ett obestämt antal medlemmar respektive andelar. Detta innebär att det är förhållandevis enkelt att hantera förändringar i medlemskretsen. Enligt lagen om ekonomiska föreningar, EFL, ska det också vara någorlunda lätt att ansluta sig till föreningen och att avgå ur den.

Huvudregeln är att en ingen får nekas medlemskap om det inte finns särskilda skäl med hänsyn till verksamhetens art och omfattning. Den faktiska öppenheten kan alltså begränsas, och i praktiken behöver endas de beviljas medlemskap som faktiskt deltar i den ekonomiska verksamheten på det sätt som beskrivs i stadgarna, ex med eget arbete, som leverantörer eller konsumenter osv.

En medlem i en ekonomisk förening får inte vägras utträde ur föreningen, men stadgarna får föreskriva att uppsägning får ske tidigast upp till två år efter att medlemskapet beviljades.

4.3 Personligt ansvar

Den ekonomiska föreningen är en juridisk person med egen rättskapacitet. Den svarar därmed för åtaganden enligt ingångna avtal, sina skulder och andra förpliktelser. Medlemmarna svarar således inte personligen för dessa förpliktelser. I princip riskerar de endast att förlora sina medlemsinsatser.

En medlem som medverkar till överträdelse av EFL eller stadgarna och därigenom uppsåtligt eller av grov oaktsamhet skadar någon, kan dock bli skadeståndsskyldig gentemot den drabbade. Styrelseledamöternas och en revisors ansvar är mer långtgående. Medverkar de till samma sak räcker det med oaktsamhet (jfr vårdslöshet). Oaktsamheten behöver alltså inte ha varit grov.

4.4 Bildande och registrering

EFL innehåller inte några bestämmelser om hur en ekonomisk förening ska bildas. I praktiken går det oftast till så att de blivande medlemmarna, minst tre, kallas till ett konstituerande möte där de antar stadgar samt väljer styrelse och revisor. Själva bildandet dokumenteras i ett protokoll.

De antagna stadgarna ska, för att kunna registreras, ha ett i lagen föreskrivet innehåll.

Inom sex månader efter bildandet ska föreningen anmälas för registrering hos Bolagsverket.

Genom registreringen blir föreningen en juridisk person med egen rättskapacitet enligt ovan.

4.5 Förvaltning och beslutsordning

Deföreningsorgansomhantilluppgiftattförvaltaenekonomiskföreningärföreningsstämman, vilken är medlemmarnas beslutsorgan, och föreningens styrelse samt, i förekommande fall, verkställande direktören (VD). Mellan dessa finns en reglerad rollfördelning. Principen är att stämman bestämmer över styrelsen och styrelsen över VD. Dock finns en del uppgifter styrelsen och VD ska sköta utan inblandning.

4.5.1 Föreningsstämman

När medlemmarna är samlade till föreningsstämma utgör de det högsta beslutande organet. Det är stämman som antar och ändrar stadgarna och därmed är det medlemmarna som bestämmer vilken verksamhet som ska bedrivas och ytterst om föreningen ska bestå eller avvecklas. Andra viktiga beslutsbefogenheter som stämman har är att utse styrelse och bestämma över hur verksamhetens resultat, vinsten, ska disponeras.

Besluten vid en föreningsstämma fattas vanligen med så kallad enkel majoritet. Detta innebär att flertalet av de röstande röstar för förslaget. Vid lika röstetal gäller den mening som ordföranden vid stämman företräder. Vid personval gäller dock en annan ordning, nämligen att den blir vald som fått de flesta rösterna, så kallad relativ majoritet. Bli det oavgjort vid ett val föreskriver EFL att lotten ska avgöra, men den aktuella stämman kan besluta om en annan ordning.

Alla beslut kan fattas på en föreningsstämma om inte stadgarna föreskriver något annat. Men kravet på majoritet är olika för olika beslut. Huvudregeln är att "vanliga" beslut fattas med enkel majoritet och val genom relativ majoritet. Men för vissa beslut krävs att en större majoritet av de röstande röstar för. Det finns beslut som kräver två tredjedels (2/3) majoritet, tre fjärdedels majoritet (3/4) och enighet (1/1).

Många av de bestämmelser i EFL som reglerar hur föreningen ska förvaltas är dispositiva, vilket innebär att medlemmarna på en föreningsstämma kan besluta om en annan ordning än den lagen föreslår. I regel förutsätter detta att den beslutade ordningen regleras i stadgarna.

4.5.2 Styrelsen

Styrelsen i en ekonomisk förening ska ha minst tre ledamöter. Dessa väljs normalt av föreningsstämman, men stadgarna får föreskriva att en eller flera av dem ska utses av någon annan.

Valet, eller den andra ordning som gäller för hur ledamöter utses, gäller från och med att det blivit registrerat hos Bolagsverket. De "gamla" ledamöterna utgör därmed den legitima styrelsen fram till registreringen.

Styrelsen svarar för föreningens organisation och förvaltningen av dess angelägenheter. Med detta menas att styrelsen ska se till att det stadgeenliga ändamålet och andra stämmodirektiv blir uppfyllda. Styrelsen ska också se till att föreningens organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska förhållanden i övrigt kan kontrolleras på ett betryggande sätt.

Om styrelsen delegerar uppgifter till en eller flera av styrelsens ledamöter eller till andra, ska styrelsen handla med omsorg och fortlöpande kontrollera om delegationen kan bestå.

Styrelsen företräder föreningen och tecknar dess firma. Detta innebär att handlingar som ska undertecknas av styrelsen ska skrivas under av minst hälften styrelseledamöterna.

Av praktiska skäl är det tillåtet för styrelsen att utse enskilda personer till särskilda firmatecknare. Dessa har samma behörighet att företräda föreningen som styrelsen har.

Styrelsen i en ekonomisk förening är beslutförm om mer än hälften av hela antalet styrelseledamöter, eller det högre antal som föreskrivs i stadgarna, är närvarande. Men trots att det föreskrivna antalet ledamöter är närvarande, får styrelsen ändå inte fatta beslut i ett ärende om inte alla ledamöter fått tillfälle att delta i ärendets behandling, exempelvis inte blivit kallad till mötet, och att ta del av underlag för beslutet.

Om inte stadgarna föreskriver en särskild röstmajoritet, fattas styrelsens beslut med enkel majoritet. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst.

4.5.3 VD

Styrelsen i en ekonomisk förening får utse en verkställande direktör (VD).

VD ska ha hand om den löpande, dvs. dagliga, förvaltningen enligt de riktlinjer och anvisningar som styrelsen meddelar. I praktiken handlar det om att driva den ekonomiska verksamheten.

VD har alltid rätt att företräda föreningen och teckna dess firma inom ramen för sitt uppdrag, dvs. vidta de åtgärder som ingår i dennes uppgifter.

4.5.4 Revisor

En ekonomisk förening ska ha minst en revisor.

I stora ekonomiska föreningar ska minst en revisor vara auktoriserad revisor (en godkänd revisor får utses efter bolagsverkets godkännande). Vad som menas med en stor förening framgår av 8 kap. 14 § EFL.

Ett revisionsbolag kan också vara revisor.

Revisor utses, om stadgarna inte föreskriver något annat, av föreningsstämman.

En revisor ska i den omfattning som följer av god revisionsred granska föreningens årsredovisning och räkenskaper samt styrelsens och VDs förvaltning. Granskningen görs i första hand för medlemmarnas räkning. Men en revisor har också skyldigheter gentemot det allmänna. Exempelvis ska vissa anmärkningar mot styrelsens förvaltning anmälas till Skatteverket.

4.6 Kapital

Alla medlemmar i ekonomiska föreningar ska delta i föreningen med en medlemsinsats. Det finns inte något krav på att insatsen ska ha en viss minsta storlek, men 0 kr duger inte.

Insatsskyldigheten ska anges i stadgarna och det är därmed medlemmarna som bestämmer över insatsskyldighetens storlek.

Utöver de obligatoriska insatserna kan stadgarna tillåta att medlemmarna få tillskjuta frivilliga medlemsinsatser, så kallade överinsatser. Det finns också en form av insats, förlagsinsats, som kan tillskjutas av andra än medlemmar.

En insats ska betalas i pengar eller annat av värde (apportegendom).

Insatserna utgör bundet eget kapital i föreningen.

En medlem som avgått ur en ekonomisk förening har normalt rätt att få ut sin insats sex månader därefter. Förutsättningen är att föreningens egna kapital motsvarar summan av de samlade medlemsinsatsernas. I praktiken innebär detta att en förening som gått med förlust över tiden, dvs. har en balanserad förlust i balansräkningen, inte kan återbetala hela

medlemsinsatsen vid en medlems avgång.

Rätten att få ut insatsen kan begränsas i stadgarna.

4.7 Vinstdispositioner

Den vinst som uppkommer i den ekonomisk förenings ekonomiska verksamhet kan disponeras på flera olika sätt. När vinsten är fastställd i ett bokslut är det föreningsstämman som bestämmer hur den ska disponeras. Den får dock endast undantagsvis besluta om utdelning med större belopp än styrelsen föreslagit eller godkänt.

De belopp stämman får disponera är inte bara det senaste årets vinst. Även den vinst som balanserats, dvs. behållits i föreningen som fritt eget kapital, från tidigare år står till stämmans disposition.

4.7.1 Vinsten behålls

Vinsten kan behållas i föreningen genom att den förs i ny räkning eller fonderas/avsätts för någon bestämd användning. Den kan också behållas i föreningen genom att överföras till medlemmarnas medlemsinsatser genom så kallad insatsemission, vilket innebär att vinsten överförs från det fria egna kapitalet till det bundna insatskapitalet.

4.7.2 Vinsten delas ut

Ska vinsten delas ut till medlemmarna har föreningsstämman att välja mellan två huvudalternativ. Utdelning i förhållande till medlemmarnas deltagande i den ekonomiska verksamheten, dvs. deras omsättning med föreningen, eller utdelning i förhållande till medlemsinsatserna och eventuella förlagsinsatser. Den förra formen av utdelning kallas återbäring i konsumentkooperativa ekonomiska föreningar och efterlikvid i producentkooperativa ekonomiska föreningar (i inkomstskattelagen kallas motsvarande utdelning rabatt respektive pristillägg). Den senare formen av utdelning kallas ibland insatsränta, trots att det inte är fråga om ränta i egentlig mening.

4.7.3 Gottgörelse

Gottgörelse är en för ekonomiska föreningar unik lagreglerad form av "vinstdisposition". Citattecknen med anledning av att den återbäring respektive efterlikvid som kan lämnas som gottgörelse inte ska räknas in i det redovisade årsresultatet. Utrymmet för prisjusteringar i föreningens affärsförhållanden med medlemmarna beräknas efterhand under räkenskapsårets gång och i den mån utrymme finns görs prisjusteringarna som gottgörelse. Det handlar således om ett slags utdelning i förskott av beräknad vinst.

Beslut om gottgörelse fattas av föreningsstämman eller, efter stämmans beslut eller med stöd av stadgarna, av styrelsen.

Bestämmelserna om gottgörelse finns i 14 kap. EFL.

Angående inkomstbeskattningen av vinstutdelning och gottgörelse, se avsnitt 7.1.

4.8 Föreningen upphör

En ekonomisk förening kan upphöra genom att medlemmarna beslutar om detta genom frivillig likvidation. Om föreningen inte uppfyller vissa i EFL föreskrivna krav, exempelvis saknar behörig styrelse, kan den tvångslikvideras. Ekonomiska föreningar kan också upphöra genom att ingå i en fusion. En konkurs leder också normalt till att en ekonomisk förening upphör.

Det är också möjligt att få en ekonomisk förening att upphöra genom att genomföra en förenklad avveckling. Förutsättningen är att alla medlemmar är överens om detta och konsekvensen blir att krav på föreningen som blir kvar efter avvecklingen kan riktas mot föreningens styrelse och dess medlemmar.

Slutligen kan Bolagsverket få en ekonomisk förening att upphöra genom att på eget initiativ avregistrera den, exempelvis om föreningen inte avhörts under de senast tio åren.

4.9 Lag och rätt

Ekonomiska föreningar regleras i lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar som finns här: http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-2018672-om-ekonomiska-foreningar_sfs-2018-672

Lagen om ekonomiska föreningar trädde i kraft den 1 juli 2018. Detta innebär att lagens

övergångsbestämmelser är viktiga något år framåt. Övergångsbestämmelserna finns i lagen (2018:673) om införande av lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar som finns här: https://riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-2018673-om-inforande-av-lagen-2018672_sfs-2018-673

5 Stöd till solceller

Den svenska energipolitiken går bland annat ut på att det ska produceras mer energi från solen och andra förnybara energikällor. Därför finns det flera olika former av ekonomiskt stöd till dem som vill investera i bland annat solceller. Vissa stöd avser själva investeringen, andra gör det mer ekonomiskt intressant att producera el i solcellsanläggningar.

5.1 Investeringsstöd till solcellsanläggningar

Investeringsstödet till solcellsanläggningar fungerar på följande sätt. Först avsätter regeringen en summa pengar för investeringsstöd av detta slag. Energimyndigheten fördelar sedan pengarna mellan länsstyrelserna i landet. Den som vill få del av stödet ska ansöka om detta hos respektive länsstyrelse som prövar dem. Ansökningar om stöd ska lämnas in via Boverkets portal.

Stödet kan ges till sökanden av alla slag. Alla företag, offentliga- och privata organisationer samt privatpersoner får ansöka om stödet. Stödet omfattar installation av alla typer av nätanslutna solcellssystem.

Från och med den 1 januari 2018 är stödnivån 30 procent för alla. Stödnivån beräknas utifrån de stödberättigade installationskostnaderna. Högsta möjliga stöd per solcellssystem är 1,2 miljoner kronor och de stödberättigande kostnaderna får maximalt uppgå till 37 000 kronor plus moms per installerad kW elektrisk topp effekt.

Ansökningarna behandlas i turordning av länsstyrelserna. Stödet är rambegränsat vilket innebär att det bara kan ges så länge de avsatta pengarna räcker.

Som en del i budgetpropositionen för 2018 avsatte regeringen drygt 915 miljoner kronor per år under perioden 2018–2020 till investeringsstöd för solceller.

5.1.2 Information och råd

Information, vägledning och råd om solceller finns här: <http://www.energimyndigheten.se/fornybart/solelportalen/>

Hjälp med att ansöka om investeringsstöd finns här: <http://www.energimyndigheten.se/fornybart/solelportalen/vilka-stod-och-intakter-kan-jag-fa/sa-har-ansoker-du-om-investeringsstod/>

5.1.3 Lag och rätt

Förordning (2009:689) om statligt stöd till solceller; https://www.lagboken.se/Lagboken/lagar-och-forordningar/lagar-och-forordningar/naringsliv/Statligt-stod/d_432161-forordning-2009_689-om-statligt-stod-till-solceller

Föreskrifter och allmänna råd (STEMFS); <https://energimyndigheten.a-w2m.se/Home.mvc?ResourceId=2411>

5.2 Elcertifikatsystemet

Elcertifikatsystemet är ett frivilligt marknadsbaserat stödsystem som ska öka produktionen av förnybar el på ett kostnadseffektivt sätt. Elcertifikat har funnits i Sverige sedan år 2003. Sedan den 1 januari 2012 har Sverige och Norge en gemensam elcertifikatsmarknad.

Elcertifikatsystemet berör främst producenter av förnybar el, elleverantörer, elintensiv industri och vissa elanvändare.

5.2.1 Rätt till elcertifikat

De energikällor som har rätt att tilldelas elcertifikat är vindkraft, viss vattenkraft, vissa biobränslen, solenergi, geotermisk energi, vågenergi och torv i kraftvärmeverk. Nya anläggningar som tagits i drift efter elcertifikatsystemets införande har rätt till elcertifikat i 15 år, dock längst till utgången av år 2045.

För varje producerad megawattimme (MWh) förnybar el kan producenterna få ett elcertifikat av staten. Elproducenterna kan sedan sälja elcertifikaten på en öppen marknad där priset bestäms mellan säljare och köpare. Elcertifikaten ger på så sätt en extra intäkt till den förnybara elproduktionen, utöver den vanliga elförsäljningen. Köpare är aktörer med så kallad kvotplikt, främst elleverantörer.

5.2.2 Kvotplikt

Den som är kvotpliktig enligt lagen om elcertifikat måste köpa en viss andel elcertifikat i förhållande till sin elförsäljning eller elanvändning. Kvotpliktiga är elleverantörer, elanvändare som använder den själva producerat, elanvändare som importerar eller köper el på den nordiska elbörsen samt elintensiva industrier som har registrerats av Energimyndigheten.

Hur stor andel elcertifikat de kvotpliktiga måste köpa varje år bestäms genom en kvot i förordningen om elcertifikat. Kvotnivåerna är fastställda till och med år 2045.

Vindkraftsförening

Enligt Energimyndigheten ska en ekonomisk förening som producerar el i vindkraftverk och levererar den elen till sina medlemmar betraktas som en elleverantör och därmed kvotpliktig.

Medlemmarna i dessa ekonomiska föreningar är däremot inte kvotpliktiga, eftersom de inte anses använda el som de själva producerat när de använder el som levereras från föreningens anläggning.

Energimyndighetens tolkning av rollfördelningen mellan dessa föreningar och deras medlemmar överensstämmer med Skatteverkets bedömning att en ekonomisk förening är skyldig att betala energiskatt för el som producerats och levererats till föreningens medlemmar.

Trots att myndigheterna inte uttalat någon uppfattning i dessa hänseenden vad gäller ekonomiska föreningar som producerar el i solcellsparkar för leverans till medlemmarna, gäller deras bedömning givetvis även dessa föreningar.

5.2.3 Lag och rätt

Lag, förordning och andra styrande dokument inom elcertifikatsystemet finns här:

[Lag \(2011:1200\) om elcertifikat](#)

[Förordning \(2011:1480\) om elcertifikat](#)

[Statens energimyndighets föreskrifter och allmänna råd om elcertifikat \(STEMFS 2011:4\)](#)

[Föreskrifter om ändring i Statens energimyndighets föreskrifter och allmänna råd \(STEMFS 2011:4\) om elcertifikat \(STEMFS 2016:2\)](#)

[Konsoliderad version STEMFS 2011:4 med ändringar t.o.m. STEMFS 2016:2](#)

5.3 Ursprungsgarantier

Ursprungsgarantier är elektroniska handlingar för att garantera ursprunget på el. Garantierna visar vilken typ av energikälla som elen kommer ifrån och utfärdas för alla typer av elproduktion. Ursprungsgarantier utfärdas endast i elektronisk form.

Elproducenter kan ansöka om en ursprungsgaranti av staten för varje producerad megawattimme (MWh). Att ansöka är frivilligt.

Ursprungsgarantier kan köpas och säljas på en öppen marknad som omfattar elproducenter och elleverantörer. En elproducent kan sälja sina garantier till elleverantörer som vill sälja den typ av el producenten producerar. Syftet är att slutkunden av el ska få kunskap om elens ursprung på ett tydligt och tillförlitligt sätt.

5.3.1 Ska annulleras när de använts

När elleverantören har köpt ursprungsgarantierna och sålt elen till sina elkunder, ska ursprungsgarantierna annulleras. Annulleringen säkerställer att mängden såld el motsvarar mängden producerad el.

En elleverantör som vill sälja exempelvis el från en solcellsanläggning kan göra det på två sätt:

genom att annullera ursprungsgarantier från den egna solcellsanläggningen, eller

genom att köpa in ursprungsgarantier från en annan solcellsanläggning och annullera dessa i samband med att leverantören säljer elen till slutkunden.

5.3.2 Lag och rätt

Lag, förordning och andra styrande dokument inom elcertifikatsystemet finns här:

Lag (2010:601) om ursprungsgarantier för el; http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-2010601-om-ursprungsgarantier-for-el_sfs-2010-601

Förordning (2010:853) om ursprungsgarantier för el; http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/forordning-2010853-om-ursprungsgarantier-for-el_sfs-2010-853

Statens energimyndighets föreskrifter om ursprungsgarantier för el; STEMFS 2017:2; http://www.energimyndigheten.se/globalassets/om-oss/foreskrifter/stemfs_2017_2.pdf

Energimarknadsinspektionens föreskrifter och allmänna råd om ursprungsmärkning av el; EIFS 2013:6; https://www.ei.se/Documents/Publikationer/foreskrifter/El/EIFS_2013_6.pdf

5.4 Certifikatregistret Cesar

Cesar är Sveriges register- och kontoföringsystem för elcertifikat och ursprungsgarantier.

I Cesar utfärdas elcertifikat och ursprungsgarantier till anläggningsinnehavaren (kontohavaren) och det är där som annulleringen av elcertifikat görs. I Cesar finns även statistik över utfärdade och annullerade certifikat.

Cesar används också vid handel när kontohavaren ska överföra elcertifikat och ursprungsgarantier elektroniskt till köparen.

5.4.1 Tillsyn för elcertifikat och ursprungsgarantier

Energimyndigheten är tillsynsmyndighet för elcertifikat och ursprungsgarantier för el. Genom tillsynen ska medborgare och företag kunna vara säkra på att deras intressen tas till vara.

Energimyndigheten ansvarar för tillsyn av anläggningar som är godkända för elcertifikat och/eller ursprungsgarantier och aktörer som är kvotpliktiga. Energimyndigheten ska kontrollera att aktörerna agerar i enlighet med lagstiftningen och säkerställa att de krav som anges i regelverket uppfylls.

Tillsynen är till för att förebygga och förhindra överträdelser av de regelverk som elcertifikat- och ursprungsgarantisystemet bygger på. Därför bedriver myndigheten både planlagd och händelsestyrd tillsyn.

5.4.2 Mera information

På Energiverkets hemsida finns information om elcertifikatsystemet samt länkar till marknadsaktörer och prisstatistik för handeln med elcertifikat. Noterbart vad gäller priset är att det för närvarande (september 2018) ligger på den högsta nivån sedan 2010. Hemsidan finns här: <http://www.energimyndigheten.se/>

5.5 Stöd till laddstationer - Klimatklivet

Klimatklivet är ett investeringsstöd till lokala och regionala åtgärder som minskar utsläppen av koldioxid och andra gaser som påverkar klimatet. Satsningen är en del av statsbudgeten som riksdagen beslutat om.

I budgeten för 2018 utökades anslaget till klimatsmarta projekt i Klimatklivet till: 1,5 miljarder kronor 2018, 2 miljarder kronor 2019 och 3 miljarder kronor 2020. Budgeten för 2018 innebär en förlängning av Klimatklivet till 2023. Detta innebär att Naturvårdsverket kan fatta beslut om åtgärder som pågår en bit in i 2023.

Pengar från Klimatklivet ska gå till klimatinvesteringar på lokal nivå, exempelvis i en stad eller en kommun, på ett företag, i en skola eller i ett län/region. Investeringsstödet har som huvudsakligt syfte att minska växthusgasutsläppen.

5.5.1 Målgrupp för stödet

Målgruppen för stödet är i stort sett alla offentliga (landsting/regioner och kommuner) och privata aktörer. Förutom juridiska personer av alla slag kan även enskilda näringsidkare ansöka om investeringsstöd förutsatt att sökanden är registrerad i Sverige.

Observera att Klimatklivet inte omfattar privatpersoner. Privatpersoner kan söka bidrag till en laddstation från "ladda-hemma-stödet". Information om ladda-hem-stödet finns här: <http://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Bidrag/laddstation-elfordon/>

5.5.2 Regler för Klimatklivet

Naturvårdsverket bedömer ansökningar till Klimatklivet utifrån Klimatklivsförordningen. Förordningen har ändrats i flera omgångar. Den senaste uppdateringen gäller från och med den 1 augusti 2018. Se [Förordning \(2015:517\) om stöd till lokala klimatinvesteringar \(riksdagen.se\)](#)

När det gäller företag (juridiska- och fysiska personer som bedriver ekonomisk verksamhet) är det EU:s regelverk om statsstöd som styr vad Naturvårdsverket kan ge stöd till och i vilken omfattning.

Stöd i mindre omfattning (också kallat försumbart stöd) kan ges i enlighet med den så kallade de minimiförordningen och de villkor som anges där. Se Kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013; <http://www.naturvardsverket.se/upload/stod-i-miljoarbetet/bidrag-och-ersattning/bidrag/klimatklivet/de-minimisforordningen-eu-1407-2013-.pdf>

5.5.3 Åtgärder som kan få stöd

Åtgärder som kan få stöd är konkreta klimatsatsningar inom till exempel transporter, bostäder, stadsbyggnad och energi. Det kan röra sig om:

Laddinfrastruktur för elfordon

Biogasanläggningar

Byte av fossil olja till biobränsle

Kommunikationsinsatser

För att vara stödberättigad måste en åtgärd vara mer ambitiös än vad lagen kräver. Stöd ges inte till åtgärder som redan är lönsamma utan stöd vid investeringstillfället.

5.5.4 Exempel och information

Exempel på projekt som fått stöd hittar du på webbplatsen för Sveriges miljömål: [Åtgärdsområden, klimatlivet på sverigesmiljomal.se](http://www.sverigesmiljomal.se/Åtgärdsområden, klimatlivet)

Flera exempel på projekt som fått stöd samt goda råd, bland annat ett exempel på anbudsförfrågan, finns här: <http://energiradgivningen.se/projekt/fixa-laddplats-till-flerbostadshus>

Det finns information om ansökningsförfarandet, handläggning av ansökan m.m. på Naturvårdsverkets hemsida: <http://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Bidrag/Klimatlivet/Stod-till-laddstationer---Klimatlivet/>

5.6 Skattereduktion för mikroproduktion av förnybar el

En elproducent som producerar mer förnybar el än denne själv förbrukar har under vissa förutsättningar rätt till skattereduktion för den överskottsdel som överförs till det externa elnätet. I den mån förutsättningarna är uppfyllda är skattereduktionen 60 öre per kilowattimme (kWh) för den el som överförs, dock max 18 000 kronor per år.

5.6.1 Elproducenter som kan få skattereduktion

Som mikroproducent räknas den som har en säkring vid anslutningspunkten som inte överstiger 100 ampere. För att en mikroproducent av förnybar el, exempelvis i en solcellsanläggning, ska få skattereduktion ställs följande krav.

Mikroproduktionsanläggningen ska ha samma anslutningspunkt för den el som överförs till elnätet som den el som köps, samma huvudsäkring och samma elmätare.

Mikroproducenten måste ha anmält till elnätsföretaget att denne framställer förnybar el som överförs till elnätet. Elnätsföretaget ska i sin tur säkerställa att inmatningen mäts på ett korrekt sätt och har därefter en skyldighet att varje år lämna en kontrolluppgift till Skatteverket på hur mycket el som överförts till elnätet under kalenderåret och hur mycket som köpts via nätet.

Båda fysiska och juridiska personer kan vara mikroproducenter och få skattereduktion.

5.6.2 Skattereduktionens storlek

Underlaget för skattereduktionen är antalet kWh som överförts till elnätet genom anslutningspunkten under ett kalenderår (beskattningsåret), dvs. det överskott som producerats. Men högst 30 000 kWh eller det lägre antal kWh som köpts av en elleverantör och levererats genom anslutningspunkten under samma kalenderår. Är det flera som delar på elnätsabonnemanget och matar in el genom samma anslutningspunkt, ska underlaget fördelas lika. Underlaget får inte överstiga 30 000 kilowattimmar, vare sig per person eller per anslutningspunkt.

Eftersom skattereduktionen är 60 öre per kWh och underlaget högst 30 000 kWh är den högsta skattereduktion per abonnemang/anslutningspunkt 18 000 kr per år.

5.6.3 Tid för skattereduktion

I januari året efter beskattningsåret, ska elnätsföretagen lämna kontrolluppgift om hur mycket el som överförts till elnätet genom anslutningspunkten och hur mycket som köpts. Uppgifterna i kontrolluppgiften ska lämnas i inkomstskattedeklarationen om de inte är förtryckta.

Den skattereduktion en mikroproducent har rätt till reducerar den skatt som annars skulle ha fastställts vid taxeringsbeslutet.

6 Energiskatt på el - elskatten

Den grundläggande bestämmelsen vad gäller energiskatt på el finns i 11 kap. 1 § lagen om skatt på energi. Enligt bestämmelsen är utgångspunkten att all el som förbrukas i Sverige är skattepliktig. Skattesatsen är 33,1 öre per förbrukad kWh under 2018 och 34,7 öre 2019.

6.1 Uppbörd av skatten på el

Uppbörd av energiskatten på el och redovisningen av den skatt som uppburits till staten sköts numera av elnätsföreagen.

6.2 Undantag för sol-el

Det finns undantag från skatteplikten på el och ett av undantagen har bäring på en av de redovisade affärsmodellerna, nämligen uthyrningen av parkeringsplatser med socellanläggning för laddning av elbilar med egenproducerad el. Däremot finns inte något undantag som skulle kunna bli tillämpligt på den andra affärsmodellen, konsumentkooperativa solcellsparkar, eftersom dessa föreningars anläggningar i regel är stora och den el som produceras måste överföras till medlemmar via ett koncessionspliktigt elnät (angående nätkoncessioner, se nedan och Energimarknadsinspektionens information via länken nedan). Undantaget från skatteplikten för el som framställs från sol beror således på hur stor anläggningen är och hur elen överförs till användarna.

6.2.1 Undantagen el

För att vara undantagen ska elen produceras i en anläggning med en sammanlagd installerad topp effekt som är mindre än 255 kW av någon som förfogar över en sammanlagd installerad topp effekt som är mindre än 255 kW. När topp effekten beräknas ska produktionsenheter som geografiskt och tekniskt är sammanhängande, exempelvis genom att dela generator eller som på annat sätt är sammanhängande, ses som en enda anläggning. Annars ska topp effekten beräknas för varje anläggning för sig.

Undantaget från skatteplikt förutsätter dessutom att elen inte har överförts till ett ledningsnät som omfattas av en nätkoncession. Detta undantag gäller därmed endast för el som produceras och förbrukas "innanför" anlutningspunkten till det externa elnätet.

Eftersom det inte är någon självklarhet att elledningar och elnät innanför anlutningspunkten inte kräver nätkoncession, finns det anledning att också redovisa vad som menas med

interna nät och vad som gäller beträffande ledningar och nät som i huvudsak är avsedda för fordons elbehov.

6.2.2 Undantag från kravet på nätkoncession

Utgångspunkten i ellagen är att alla elledningar och elnät kräver nätkoncession, det vill säga tillstånd av Elmarknadsinspektionen (Ei). Men av praktiska skäl finns en rad undantag från detta krav.

Interna nät

Ett internt nät är ett elnät eller en elledning som innehavaren har för att överföra el till sin egen verksamhet. Till exempel kan det handla om en elledning som finns inne i en fabrik för att försörja maskiner där med el, eller ledningarna i ett hem. I vissa fall är det tillåtet att överföra el till andra också, men överföring måste alltid ske åtminstone delvis till den som äger elledningen eller elnätet för att det ska räknas som ett internt nät.

Förutom att det ska vara ett internt nät krävs också att två andra kriterier är uppfyllda för att en elledning eller ett ledningsnät ska vara undantaget från kravet på nätkoncession. Nätet får inte ha för stor utbredning och det område som undantaget gäller måste vara lätt att avgränsa. Det måste alltså på ett enkelt sätt gå att konstatera var området slutar.

Undantag för fordons elbehov

I förordningen om undantag från kravet på nätkoncession enligt ellagen, IKN-förordningen, listas undantagen. Bland dem interna lågspänningsnät som huvudsakligen är avsedda för fordons elbehov, se 22 b §, och interna lågspänningsnät som avses i 22 b § för överföring av el för annans räkning äga rum, se 31 §. Dessa nät får byggas och användas utan nätkoncession. Med lågspänningsnät avses nät för nätspänningar upp till ca 400 volt.

Undantagen i IKN-förordningen gäller automatiskt, men det går att ansöka hos Ei om ett bindande besked där Ei avgör om en elledning eller ett elnät omfattas av undantag från kravet på nätkoncession eller inte.

6.3 Lag och rätt

Lag (1994:1776) om skatt på energi; https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-19941776-om-skatt-pa-energi_sfs-1994-1776

Ellag (1997:857); http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/ellag-1997857_sfs-1997-857

Förordning (2007:215) om undantag från kravet på nätkoncession enligt ellagen (1997:857); http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/forordning-2007215-om-undantag-fran-kravet-pa_sfs-2007-215

Elmarknadsinspektionens information om nätkoncessioner finns här: <https://www.ei.se/sv/for-energiforetag/el/Natkoncession/>

7 Inkomstskatt och moms

Alla ekonomiska föreningar är skattskyldiga för inkomstskatt. I fråga om mervärdesskatt, moms, är föreningarna skattskyldiga om de varor och tjänster som omsätts i verksamheten inte är undantagna från skatteplikt och omsättningen har en viss storlek. I vissa fall, exempelvis om verksamheten avser uthyrning av verksamhetslokaler, är det möjligt att frivilligt registrera verksamheten för moms.

7.1 Inkomstskatt

Man brukar säga att ekonomiska föreningar, liksom de flesta andra företag, är skyldiga att betala inkomstskatt från och med den första intjänade kronan. Så är det, och därför ska dessa föreningar ansöka om så kallad F-skattsedel redan från starten, i regel så snart den blivit registrerad hos Bolagsverket. Därefter ska föreningen lämna in en preliminär inkomstskattedeklaration till Skatteverket. Deklarationen utgör underlag för den preliminära inkomstskatt verket fastställer. Preliminära deklARATIONER kan även lämnas senare, inför eller under ett beskattningsår.

Den "riktiga" inkomstskattedeklarationen ska normalt lämnas in senast i maj året efter räkenskapsåret.

Inkomstskatten ("bolagsskatten") för ekonomiska föreningar är för närvarande (2018) 22 procent.

7.1.1 Inkomst av näringsverksamhet

En ekonomisk förening ska bedriva ekonomisk verksamhet och den skattepliktiga inkomst som uppkommer i verksamheten beskattas i inkomstslaget näringsverksamhet. I skattehänseende råder det alltså i praktiken full överensstämmelse mellan begreppen ekonomisk verksamhet och näringsverksamhet.

Inkomsten beräknas enligt de gängse regler som gäller för alla företagare. Det är därför inte motiverat att i denna skrift gå närmare in på hur inkomst av näringsverksamhet beräknas. De bestämmelser som reglerar beskattningen av näringsverksamhet omfattar för övrigt 34 kapitel i inkomstskattelagen, nämligen kapitlen 13 till 40.

Ett av dessa kapitel, 39 kap. innehåller vissa bestämmelser som endast är tillämpliga på "kooperativa föreningar".

7.1.2 Kooperativa föreningar

En kooperativ förening är en ekonomisk förening som är öppen på det sätt som anges i 4 kap. 1 och 2 §§ EFL som tillämpar lika rösträtt. Bestämmelserna innebär att en ekonomisk förening i princip ska vara öppen för nya medlemmar. Men en förening får vägra medlemskap, om

1. sökanden inte kan förväntas delta i föreningens ekonomiska verksamhet, se avsnitt 4.2,
2. sökanden inte uppfyller de krav som med hänsyn till arten och omfattningen av föreningens verksamhet bör ställas på medlemmarna, eller
3. det i övrigt finns särskilda skäl att vägra.

(punkt 1 kan givetvis inte användas som skäl för att vägra medlemskap till en sökande som ansöker om medlemskap som investerande medlem)

De ekonomiska föreningar som bedriver verksamhet i enlighet med de beskrivna affärsmodellerna får vägra medlemskap för sökanden med hänvisning till att utbudet av el respektive parkeringsplatser är begränsat. Ett skäl som är godtagbar enligt EFL.

Vad gäller kraven på öppenhet och lika rösträtt (en medlem en röst) finns två undantag. Dels för kooperativa föreningars centralorganisationer, dels om föreningen har investerande medlemmar.

Centralorganisationer (sekundärföreningar) anses som öppna även om de beviljar inträde bara för sådana lokala föreningar som uppfyller centralorganisationens krav på stadgar, skötsel och soliditet och även om bara ett enda företag inom varje område antas som medlem. När det gäller kravet på lika rösträtt anses centralorganisationer som kooperativa även om rösträtten utövas i förhållande till medlemsföreningarnas (primärföreningarnas) medlemsantal.

Investerande medlemmar kan inte alltid utnyttja sin rösträtt fullt ut, se avsnitt 4.2. Trots detta anses ekonomiska föreningar som antagit investerande medlemmar tillämpa lika rösträtt.

7.1.3 Kooperativ utdelning

Utdelning som en kooperativ förening lämnar av vinsten av den kooperativa verksamheten, dvs. den vinst som uppkommit i föreningens affärsrelationer med medlemmarna, i form av rabatt (jfr återbäring) eller pristillägg (jfr efterlikvid) i förhållande till gjorda köp eller försäljningar ska dras av. Detta innebär att den vinsten i fråga inte blir beskattad hos föreningen. Vinsten, dvs. utdelningen, beskattas inte heller hos medlemmen om denne är en konsument, eftersom den innebär en minskning av dennes levnadskostnader, se 42 kap. 14 § inkomstskattelagen.

För konsumentkooperativa föreningar, som i huvudsak tillhandahåller privatpersoner varor och tjänster, gäller avdragsrätten enligt ovan dock inte fullt ut. Detta beror på att det avdragsgilla utrymmet har knutits till statslåneräntan. Dessa föreningar får dra högst ett belopp som motsvarar 80 procent av statslåneräntan vid utgången av november året närmast före det kalenderår under vilket beskattningsåret går ut multiplicerat med summan av medlemmarnas omsättning med föreningen.

Hur stort belopp en konsumentkooperativ förening, med kalenderåret som räkenskapsår, får dra av för den vinst som uppkommer i handeln med medlemmarna (så kallad kooperativ vinst) under 2018 ska således beräknas med utgångspunkt från statslåneräntan per den 30 november 2017. Eftersom Riksgälden har fastställt räntan per detta datum till 0,49 procent, blir avdragsutrymmet ca 0,39 procent nämnda omsättning. För närvarande är avdragsutrymmet således uttraderat för dessa föreningar. Därmed ska den kooperativa vinsten beskattas med 22 procent hos föreningen innan den kan delas ut.

Gottgörelse

En speciell form av återbäring respektive efterlikvid kallas gottgörelse, se avsnitt 4.7.3. Gottgörelse ska inte räknas in i årsresultatet, men ska i vid inkomstbeskattningen behandlas som rabatt respektive pristillägg enligt ovan.

7.1.4 Uttagsbeskattning

Med anledning av det uttraderade avdragsutrymmet skulle ett sätt att undvika föreningens skatt på den kooperativa vinsten kunna vara att föreningens säljer varorna och tjänster till självkostnadspris. Därmed uppkommer ingen vinst att beskatta.

Detta sätt att undvika inkomstskatt har ekonomiska föreningar kunnat använda sig av tidigare. Men efter att riksdagen år 2000 antog ny lagstiftning om så kallad uttagsbeskattning är det inte längre möjligt.

I en dom den 29 juni 2010 fastställde Regeringsrätten (RÅ 2010 ref. 63) i ett av Skatterättsnämndens lämnat förhandsbesked gällande en fråga om en vindkraftsförenings försäljning av el till medlemmarna (hade endast medlemmar som kunder) till ett pris under marknadspriset skulle medföra uttagsbeskattning. Skatterättsnämnden hade meddelat att föreningens försäljning av el till underpris var att betrakta som ett uttag enligt 22 kap. 3 § inkomstskattelagen och att föreningen därför skulle uttagsbeskattas enligt 7 § i samma kapitel.

Uttagsbeskattning innebär att skillnaden mellan exempelvis självkostnadspriset och marknadspriset (fastställs fortlöpande på den nordiska elbörsen) ska tas upp som skattepliktig vinst hos föreningen och beskattas i vanlig ordning. För närvarande blir skatteeffekten

därmed densamma som om en konsumentkooperativ ekonomisk förening i stället sålt till marknadspris, men sedan justerat priset i efterhand genom att återbära mellanskillnaden mellan marknadspriset och exempelvis självkostnaden.

7.1.5 Utdelning på insatser

Utdelning som en kooperativ förening lämnar i förhållande till insatser (medlemsinsatser och förlagsinsatser) ska, med något undantag, dras av.

För ekonomiska föreningar som driver verksamhet i enlighet med affärsmodellen avseende solcellsparkar kan denna generella avdragsrätt på medlemsinsatserna vara ett alternativ till kooperativ utdelning, eftersom medlemsinsatsen har en koppling till hur mycket en medlem får köpa av föreningen. Men eftersom utdelningen ska beskattas hos medlemmen som kapitalinkomst är det inte givet att slutresultatet blir ekonomiskt fördelaktigt.

7.1.6 Insatsemission

En kooperativ förening ska dra av en medlemsinsats som har tillgodoförts genom insatsemission det beskattningsår (samma som räkenskapsår om räkenskapsåret är kalenderåret) då medlemsinsatsen betalas ut till en medlem som avgår.

Ovan redovisade bestämmelser om avdragsrätt för utdelning från "kooperativa föreningar" och utbetalning av emissionsinsatser finns i 39 kap. 21 – 24 a §§ inkomstskattelagen.

7.1.7 Lag och rätt

Inkomstskattelag (1999:1229) finns här: http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/inkomstskattelag-19991229_sfs-1999-1229

Skatteverkets information om att starta och driva företag finns här: <https://www.skatteverket.se/foretagochorganisationer/startaochdrivaforetag.4.76a43be412206334b89800048009.html>

Skatteverkets information om företagares skatter finns här: <https://www.skatteverket.se/foretagochorganisationer/skatter.4.6a6688231259309ff1f800029080.html>

7.2 Moms

Enligt mervärdeskattelagens inledande paragraf ska skatt, dvs. moms, betalas till staten vid sådan omsättning inom landet av varor eller tjänster som är skattepliktig och görs av en beskattningsbar person i denna egenskap, i den utsträckning den beskattningsbara personen inte är befriad från skatt på omsättningen. Befriade från skatt är personen om omsättningen inte beräknas överstiga 30 000 kronor under beskattningsåret, och inte har överstigit 30 000 kronor för något av de två närmast föregående beskattningsåren.

Beskattningsbara personer är enligt lagen alla som, oavsett plats och oberoende av syfte eller resultat, självständigt bedriver en ekonomisk verksamhet. Med ekonomisk verksamhet avses varje verksamhet som bedrivs av en producent, en handlare eller en tjänsteleverantör.

7.2.1 Skattepliktiga varor och tjänster

All omsättning av varor och tjänster är skattepliktig om varan eller tjänsten inte är uttryckligen undantagen från skatteplikt. Undantagen anges i 3 kap. mervärdeskattelagen. Till dessa undantag hör inte tillhandahållande av el eller upplåtelse av parkeringsplatser. Huvudregeln vid upplåtelse av fastighet är visserligen att upplåtelsen inte är skattepliktig. Men undantaget gäller inte upplåtelse av parkeringsplatser. Dessa upplåtelse är, så att säga, undantag från undantaget.

7.2.2 Registrering för moms

Ekonomiska föreningar som driver verksamhet i enlighet med de beskrivna affärsmodellerna och som har en omsättning som överstiger, eller förväntas överstiga, 30 000 kronor, ska registrera sig för moms samt deklarerar och betala moms i enlighet med gällande bestämmelser.

7.2.3 Mervärdeskattesystemet

Som namnet på den lag som reglerar mervärdeskattesystemet, mervärdeskattelagen anger, är momsen en skatt på mervärdet. Det värde som varje förädlingsled tillför en skattepliktig vara eller tjänst. Skatten förs vidare till nästa led i förädlingskedjan fram till en icke momsskattepliktig förbrukare eller användare. Dessa är de egentliga betalarna av momsen.

Den momsskattepliktige företagaren i förädlingsledet som säljer varor eller tjänster i Sverige ska ta ut moms ("fakturera moms") av kunderna, så kallad utgående moms. Momsen är varken en intäkt eller kostnad i företagets ekonomiska verksamhet. Det är en skatt som företagaren tar ut av kunden för vidareleverans till staten.

När den momsskattepliktige företagaren köper varor eller tjänster till sitt företag betalar denne moms på dem, så kallad ingående moms, alltså moms som säljaren fakturerat.

När företagaren redovisar och betalar moms till Skatteverket är det skillnaden mellan utgående moms och ingående moms som ska betalas.

7.2.4 Lag och rätt

Mervärdesskattelag (1994:200): http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/mervardesskattelag-1994200_sfs-1994-200

Skatteverkets information om moms till företagare finns här: <https://www.skatteverket.se/foretagochorganisationer/moms.4.18e1b10334ebe8bc80002497.html>

Information om befrielse från skatt på omsättning under 30 000 kr finns här: <https://www.skatteverket.se/privat/fastigheterochbostad/mikroproduktionavfornybarel/forsaljningavoverskottsel.4.3aa8c78a1466c58458750f7.html>

Bilaga 1

Stadgar Solcellparken xx ekonomisk förening

§ 1 Firma

Föreningens firma är _____ekonomisk förening.

§ 2 Ändamål och verksamhet

Föreningens ändamål är att främja medlemmarnas ekonomiska intressen genom att tillhandahålla dem egenproducerad sol-el och annan förnyelsebart producerad elektricitet. Medlemmar som deltar i verksamheten deltar som föreningens kunder.

§ 3 Styrelsens säte och verksamhetsområde

Föreningens styrelse har sitt säte i _____kommun i _____ län.

Föreningens verksamhetsområde är Sverige.

§ 4 Medlemskap och medlemsförteckning

Till medlem i föreningen antas fysiska och juridiska personer som kan förväntas följa föreningens stadgar och beslut samt bidra till fullföljandet av ändamålet med föreningen.

Föreningen får anta investerande medlemmar.

Ansökan om medlemskap ska göras skriftligen.

Styrelsen eller den/dem styrelsen utsett beslutar om medlemskap. I ett beslut att anta en investerande medlem ska det anges att det är en investerande medlem.

§ 5 Byte av medlemskategori

En medlem som deltar i föreningens verksamhet som föreningens kunder och som säger upp sitt el-avtal med föreningen, ska överföras till medlemskategorin investerande medlem när avtalet upphör att gälla. Detta ska meddelas medlemmen och antecknas i medlemsförteckningen. Sågs medlemskapet upp samtidigt gäller §§ 13 och 14.

En investerande medlem som tecknat el-avtal med föreningen ska ansöka om medlemskap som deltagande medlem. Medlemskapet övergår då till denna senare kategori när ansökan kommit föreningen tillhanda. Bytet av medlemskategori ska antecknas i medlemsförteckningen.

§ 6 Medlemsförteckning

Styrelsen ska föra en förteckning över föreningens medlemmar (medlemsförteckning). Medlemsförteckningen ska innehålla uppgift om

varje medlems namn och postadress,

i förekommande fall, att medlemmen är en investerande medlem,

den tidpunkt då medlemmen gick in i föreningen,

det antal medlemsinsatser som medlemmen deltar med i föreningen,

det sammanlagda beloppet, enligt den senast fastställda balansräkningen, av medlemsinsatser som har betalats in eller tillgodoförts genom insatsemission,

summan av de belopp som efter utgången av det räkenskapsår som balansräkningen avser har betalats ut eller som högst ska betalas ut enligt 10 kap. 11 och 16 §§, och

tiden för utbetalningarna enligt 6.

§ 7 Medlemsinsatser

Medlemsinsatsen i föreningen är _____ kronor.

Varje medlem ska delta i föreningen med en (1) insats (obligatorisk insats) vilken ska betalas till föreningens konto inom två veckor efter att medlemskap beviljats.

Utöver den obligatoriska insatsen får medlem delta med ett obegränsat antal medlemsinsatser (överinsatser). Överinsatser ska betalas till föreningens konto i enlighet med styrelsens anvisningar.

En överinsats får inte sägas upp till utbetalning för sig. Den får betalas ut endast i samband med en medlems avgång, se § 14.

§ 8 Andel och andelsrättigheter

Varje medlemsinsats (obligatorisk insats respektive överinsats) motsvarar en andel i föreningen.

De rättigheter (andelsrättigheter) som följer med en andel är

1. rätt att få del av utdelning som sker i förhållande till insatserna, se § 27,
2. rätt att få ut sin insats vid avgång ur föreningen, se § 14,
3. rätt att få del av föreningens behållna tillgångar vid dess upplösning, se § 29, och
4. rätt att köpa minst _____ kWh/år av den elektricitet föreningen producerar eller, om

produktionen inte räcker till, en mot andelen svarande andel av produktonen.

§ 9 Förvärv av andel

Har en andel i föreningen förvärvats genom bodelning, arv eller testamente gäller 4 kap. 4 § lagen om ekonomiska föreningar.

Har en andel i föreningen övergått till annan än medlem genom överlåtelse (köp, gåva, osv.) gäller 4 kap. 5 § lagen om ekonomiska föreningar. Bestämmelsen innebär förvärvaren har rätt att bli medlem i föreningen om ansökan om medlemskap görs inom sex (6) månader efter förvärvet och att medlemskap kan beviljas enligt § 4.

§ 10 Uppsägning av medlemskap

Uppsägning till utträde ur föreningen ska göras skriftligen.

Medlem får säga upp sitt medlemskap tidigast två år räknat från inträdet i föreningen.

§ 11 Uteslutning

Den som uppenbart bryter mot föreningens stadgar, inte följer i behörig ordning fattade beslut eller annars motarbetar föreningens intressen eller ändamål, får uteslutas av styrelsen.

§ 12 Förlust av rösträtt

Den som sagt upp sig till utträde ur föreningen eller uteslutits förlorar omedelbart sin rätt att delta i överläggningar och beslut om föreningens angelägenheter.

§ 13 Avgång

Avgång ur föreningen sker vid utgången av det räkenskapsår som slutar tidigast en månad efter att medlem sagt upp sig till utträde, uteslutits eller avgått av annan anledning.

§ 14 Återbetalning av insats

Medlem som avgått ur föreningen har rätt att sex (6) månader efter avgångstidpunkten enligt § 13 få ut sina medlemsinsatser och andelelen av beslutad vinstutdelning i enlighet med vad som föreskrivs i 10 kap. 11 § lagen om ekonomiska föreningar.

§ 15 Föreningens organ

Föreningens organ är:

- Föreningsstämman
- Styrelsen
- Revisorerna

För giltigt beslut vid föreningsstämma krävs, förutom i de fall som beskrivs i § 28, att flertalet röstande röstar för förslaget, s.k. enkel majoritet. För giltigt beslut vid styrelsens möten tillämpas alltid enkel majoritet. Vid lika röstetal har den som är ordförande för stämman respektive mötet utslagsröst.

Vid personval på föreningsstämma anses den vald som fått flest röster, s.k. relativ majoritet. Vid lika röstetal avgörs valet genom lottning, om inte stämman före valet beslutat något annat.

§ 16 Föreningsstämman

Föreningsstämman är föreningens högsta beslutande organ.

En ordinarie föreningsstämma, årsstämma, ska hållas senast under juni månad. Extra föreningsstämma ska hållas när föreningsstämman beslutat om det och när styrelsen anser att det behövs samt när revisor eller minst en tiondel (1/10) av samtliga röstberättigade medlemmar skriftligen begär det för behandling av ett eller flera ärenden.

Föreningsstämma ska hållas inom den kommun föreningen har sitt säte eller, om styrelsen så beslutar, på annan plats inom föreningens verksamhetsområde.

Kallelse till föreningsstämma ska vara skriftlig och skickas med brev eller E-post tidigast sex (6) veckor och senast tre (3) veckor före stämman.

Snarast efter att kallelse till föreningsstämma utfärdats ska revisorerna underrättas om detta.

Vid föreningsstämma har varje medlem en röst. De investerade medlemmarnas röster får dock inte värderas fullt ut om deras röster vid en omröstning överstiger en tredjedel av det sammanlagda antalet angivna röster. I förekommande fall ska deras värde sättas ner så att deras röster motsvarar hälften av det sammanlagda antalet övriga angivna röster.

Medlem som är juridisk person företräds av legal ställföreträdare (person som har rätt att teckna firman) eller ett ombud. Medlem som är fysisk person får företrädas av ombud, men endast av maka/make/sambo, en annan medlem eller den som är legal ställföreträdare för annan medlem.

Ett ombud ska ha skriftlig dagtecknad fullmakt och får företräda högst tre medlemmar.

Föreningsstämman öppnas av styrelsens ordförande eller av den styrelsen utsett.

§ 17 Ärenden på årsstämma

Vid årsstämma ska följande ärenden förekomma.

1. Stämman öppnas.
2. Fastställande av röstlängd.

3. Val av ordförande för stämman.
  4. Anmälan av ordförandens val av protokollförare.
  5. Val av två personer att justera protokollet, tillika rösträknare.
  6. Fråga om stämman utlysts i behörig ordning.
  7. Styrelsens årsredovisning för senaste räkenskapsåret.
  8. Revisorernas berättelse.
  9. Fråga om fastställande av resultaträkning och balansräkning.
  10. Beslut beträffande föreningens vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen.
  11. Fråga om ansvarsfrihet åt styrelsens ledamöter.
  12. Beslut om arvode till styrelsens ledamöter och andra förtroendevalda.
  14. Val av styrelse
    - a) fastställande av antalet ledamöter och ersättare
    - b) val av ordförande
    - c) val av ordinarie ledamöter
    - d) eventuella val av suppleanter
  15. Val av revisorer
    - a) val av revisorer
    - b) eventuellt val av revisorssuppleant/er
  16. Eventuellt val av valberedning
  17. Ärenden som av styrelsen eller medlem hänskjutits till stämman
  18. Övriga ärenden
  19. Stämman avslutas
- § 18 Tid för motioner
- Ärende som medlem önskar hänskjuta till en årsstämma ska skriftligen anmälas till styrelsen senast två (2) månader före stämman.
- § 19 Valberedning

Föreningsstämman kan utse en valberedning. Valberedningen ska bestå av högst xx (x) personer varav en utses som sammankallande.

§ 20 Styrelsen

Föreningens styrelse ska förvalta föreningens angelägenheter och företräda föreningen.

Styrelsen utses av föreningsstämman och ska bestå av lägst tre (3) och högst x (x) ordinarie ledamöter samt högst x (x) styrelsesuppleanter, vilka tjänstgör i vald ordning. Stämman fastställer i samband med valet hur många ledamöter och suppleanter styrelsen ska ha inom angivna ramar.

Styrelsens ordinarie ledamöter väljs för två (2) år, dvs. fram tills årsstämma hållits andra räkenskapsåret efter valet. Suppleanterna väljs för ett år, dvs. fram tills årsstämma hållits räkenskapsåret valet.

Styrelsens ordförande väljs av föreningsstämman. Övriga befattningshavare utses inom styrelsen.

Person som är omyndig, försatt i konkurs eller underkastad näringsförbud kan inte vara ledamot i styrelsen.

§ 21 Firmateckning

Föreningens firma tecknas, förutom av styrelsen, av dem styrelsen utsett till firmatecknare.

§ 22 Årsredovisning

Styrelsen ska för varje räkenskapsår upprätta en årsredovisning omfattande förvaltningsberättelse, resultaträkning och balansräkning. Årsredovisningen och räkenskaperna ska överlämnas till revisorerna senast sex (6) veckor före årsstämman.

§ 23 Revisorer

Föreningens revisorer ska granska hur förvaltningen av föreningens angelägenheter skötts och dess räkenskaper.

Föreningen ska ha x (x) revisorer och högst x (x) revisorssuppleanter vilka väljs av föreningsstämman för ett år, dvs. fram tills årsstämma hållits räkenskapsåret efter valet.

I stället för revisorer enligt första stycket får föreningsstämman utse ett registrerat revisionsbolag att vara föreningens revisor.

§ 24 Revisionsberättelse

Revisorn ska upprätta en berättelse över sin granskning, revisionsberättelse. Denna ska, tillsammans med räkenskaperna, överlämnas till styrelsen senast tre (3) veckor före

årsstämman.

§ 25 Räkenskapsår

Föreningens räkenskapsår är kalenderåret.

§ 26 Meddelanden

Andra meddelanden till medlemmarna, än kallelse till föreningsstämma, ska skickas per brev med posten eller E-post.

§ 27 Vinstdisposition

Föreningens överskott ska enligt föreningsstämmans beslut, helt eller delvis, föras i ny räkning, fonderas för särskilt ändamål eller utdelas till medlemmarna, antingen i förhållande till deras omsättning med förening under kalenderåret (återbäring) eller i förhållande till medlemsinsatserna.

§ 28 Beslut om stadgeändring, likvidation och fusion

Vid beslut om ändring av dessa stadgar gäller de majoritetskrav som beskrivs i 6 kap. 35 och 36 §§ lagen om ekonomiska föreningar.

Huvudregeln är att ett förslag till stadgeändring ska biträdas av minst två tredjedelar (2/3) av de röstande vid en föreningsstämma för att bli gällande.

En stadgeändring som innebär att skyldigheten att delta med medlemsinsats enligt § 7 höjs eller att deras rätt till utdelning enligt § 27 begränsas ska biträdas av minst tre fjärdedelar (3/4) av de röstande vid en föreningsstämma för att bli gällande.

En stadgeändring som innebär en begränsning av medlemmarnas rätt att få medlemsinsats utbetald enligt § 14 eller deras rätt till behållna tillgångar enligt § 29 ska biträdas av samtliga (1/1) röstande vid en föreningsstämma för att bli gällande. Detsamma gäller vid beslut om stadgeändring som medför att medlemmars rätt att gå ur föreningen begränsas.

Ett beslut om godkännande av fusionsplan och frivillig likvidation, se 16 kap. 15 § respektive 17 kap. 2 § lagen om ekonomiska föreningar, ska biträdas av minst två tredjedel (2/3) av de röstande vid en föreningsstämma för att bli gällande.

§ 29 Behållna tillgångar vid upplösning

Vid föreningens upplösning ska dess behållna tillgångar fördelas mellan medlemmarna i förhållande till deras medlemsinsatser.

§ 30 Övrigt

Beträffande föreningens förhållanden i övrigt gäller vad som föreskrivs i lagen om ekonomiska

föreningar.

Dessa stadgar är antagna vid föreningens konstituerande stämma 20XX-XX-XX

Stämmans ordförande

Vid protokollet

Justeringsperson

Justeringsperson

Bilaga 2

Stadgar Bilel XX Ekonomisk förening

§ 1 Firma

Föreningens firma är _____ekonomisk förening.

§ 2 Ändamål och verksamhet

Föreningens ändamål är att främja medlemmarnas ekonomiska intressen genom att upplåta parkeringsplatser med tillgång till laddstation för laddning av el- och laddhybridbilar samt genom att tillhandahålla egenproducerad sol-el. Medlemmarna deltar i verksamheten genom att använda sig av föreningens tjänster.

§ 3 Styrelsens säte och verksamhetsområde

Föreningens styrelse har sitt säte i _____ kommun i _____ län.

§ 4 Medlemskap

Till medlem i föreningen antas fysiska och juridiska personer som hyr parkeringsplats av föreningen och som kan förväntas följa föreningens stadgar och beslut samt bidra till fullföljandet av ändamålet med föreningen.

Ansökan om medlemskap ska göras skriftligen till styrelsen eller till den styrelsen utsett.

Styrelsen beslutar om medlemskap.

§ 5 Medlemsförteckning

Styrelsen ska föra en förteckning över föreningens medlemmar (medlemsförteckning). Medlemsförteckningen ska innehålla uppgift om

varje medlems namn och postadress,

i förekommande fall, att medlemmen är en investerande medlem,

den tidpunkt då medlemmen gick in i föreningen,

det antal medlemsinsatser som medlemmen deltar med i föreningen,

det sammanlagda beloppet, enligt den senast fastställda balansräkningen, av medlemsinsatser som har betalats in eller tillgodoförts genom insatsemission,

summan av de belopp som efter utgången av det räkenskapsår som balansräkningen avser har betalats ut eller som högst ska betalas ut enligt 10 kap. 11 och 16 §§, och

tiden för utbetalningarna enligt 6.

§ 6 Medlemsinsatser

Medlemsinsatsen i föreningen är _____ kronor.

Varje medlem ska delta i föreningen med en (1) medlemsinsats (obligatorisk insats). Hyr en medlem två eller flera parkeringsplatser ska denne delta med ett motsvarande antal medlemsinsatser (överinsats/-er) utöver den obligatoriska.

En medlemsinsats ska betalas till föreningens konto inom två veckor efter att medlemskap beviljats. Eventuella insatser därutöver ska betalas till föreningens konto inom två veckor efter att hyresavtal om parkeringsplatsen i fråga har tecknats.

En medlemsinsats återbetalas endast i samband med en medlems avgång, se §§ 12 och 13.

§ 7 Andel och rättigheter

Varje medlemsinsats motsvarar en andel i föreningen.

De rättigheter (andelsrättigheter) som följer med en andel är

1. rätt att få del av utdelning som sker i förhållande till insatserna, se § 26,
2. rätt att få ut sin insats vid avgång ur föreningen, se §§ 12 och 13,
3. rätt att få del av föreningens behållna tillgångar vid dess upplösning, se § 28, och,
4. rätt att hyra en parkeringsplats av föreningen.

§ 8 Förvärv av andel

Har en andel i föreningen förvärvats genom bodelning, arv eller testamente gäller 4 kap. 4 § lagen om ekonomiska föreningar.

Har en andel i föreningen övergått till annan än medlem genom överlåtelse (köp, gåva, osv.) gäller 4 kap. 5 § lagen om ekonomiska föreningar. Bestämmelsen innebär förvärvaren har rätt att bli medlem i föreningen om ansökan om medlemskap görs inom sex (6) månader efter förvärvet och att medlemskap kan beviljas enligt § 4.

§ 9 Uppsägning av medlemskap

Uppsägning till utträde ur föreningen ska göras skriftligen till styrelsen, eller den styrelsen utsett.

Medlem får säga upp sitt medlemskap tidigast två år räknat från inträdet i föreningen.

§ 10 Uteslutning

Den som uppenbart bryter mot föreningens stadgar, inte följer i behörig ordning fattade beslut eller annars motarbetar föreningens intressen eller ändamål, får uteslutas av styrelsen.

§ 11 Förlust av rösträtt

Den som sagt upp sig till utträde eller uteslutits förlorar omedelbart sin rätt att delta i överläggningar och beslut om föreningens angelägenheter.

§ 12 Avgång

Avgång ur föreningen sker vid utgången av det räkenskapsår som slutar tidigast en månad efter det att en medlem har sagt upp sig till utträde, uteslutits eller avgått av annan anledning.

§ 13 Återbetalning av medlemsinsats

Medlem som avgått ur föreningen har rätt att få ut sina medlemsinsatser och andelen av beslutad vinstutdelning. Det belopp som ska utbetalas ska beräknas i enlighet med vad som föreskrivs i 10 kap. 11 § lagen om ekonomiska föreningar.

Medlemsinsatsen ska betalas ut senast sex (6) månader efter avgången om det är möjligt med hänsyn till föreningens tillgängliga likviditet. Räcker likviditeten inte till får styrelsen besluta utbetalningen sker med lika stora belopp fördelade på högst fem (5) år.

Har en överinsats sagt upp för sig enligt 10 kap. 16 § lagen om ekonomiska föreningen gäller motsvarande vad gäller utbetalningen av dessa. I förekommande fall gäller den i § 9 föreskrivna tidsfristen för uppsägningen och vad som föreskrivs i första och andra stycket i om hur beloppet ska beräknas och när det ska betalas ut.

§ 14 Föreningens organ

Föreningens organ är:

- Föreningsstämman
- Styrelsen
- Revisorer

För giltigt beslut vid föreningsstämma krävs, förutom i de fall som nämns i § 27, att flertalet röstande röstar för förslaget, s.k. enkel majoritet. För giltigt beslut vid styrelsens tillämpas alltid enkel majoritet. Vid lika röstetal har den som är ordförande för stämman respektive mötet utslagsröst.

Vid personval på föreningsstämma anses den vald som fått flest röster, s.k. relativ majoritet.

Vid lika röstetal avgörs valet genom lottning, om inte stämman före valet beslutat något annat.

§ 15 Föreningsstämman

Föreningsstämman är föreningens högsta beslutande organ.

En ordinarie föreningsstämma, årsstämma, ska hållas senast under juni månad. Extra föreningsstämma ska hållas när föreningsstämman beslutat om det och när styrelsen anser att det behövs samt när revisor eller minst en tiondel (1/10) av samtliga röstberättigade medlemmar skriftligen begär det för behandling av ett eller flera ärenden.

Föreningsstämma ska hållas inom den kommun där föreningen har sitt säte eller, om styrelsen så beslutar, på annan plats inom föreningens verksamhetsområde.

Kallelse till föreningsstämma ska vara skriftlig och skickas med brev eller E-post tidigast sex (6) veckor och senast två (2) veckor före stämman.

Snarast efter att kallelse till föreningsstämma utfärdats ska revisorerna underrättas om detta.

Vid föreningsstämma har varje medlem en röst.

Medlem som är juridisk person företräds av legal ställföreträdare (person som har rätt att teckna firman) eller ett ombud. Medlem som är fysisk person får företrädas av ombud, men endast av maka/make/sambo, en annan medlem eller den som är legal ställföreträdare för annan medlem.

Ett ombud ska ha skriftlig dagtecknad fullmakt och får endast företräda en medlem.

Föreningsstämman öppnas av styrelsens ordförande eller av den styrelsen utsett.

§ 16 Ärenden på årsstämma

Vid årsstämma ska följande ärenden förekomma.

1. Stämman öppnas.
2. Fastställande av röstlängd.
3. Val av ordförande för stämman.
4. Anmälan av ordförandens val av protokollförare.
5. Val av två personer att justera protokollet, tillika rösträknare.
6. Fråga om stämman utlysts i behörig ordning.
7. Styrelsens årsredovisning för senaste räkenskapsåret.

8. Revisorernas berättelse.

9. Fråga om fastställande av resultaträkning och balansräkning.

10. Beslut beträffande föreningens vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen.

11. Fråga om ansvarsfrihet åt styrelsens ledamöter.

12. Beslut om arvode till styrelsens ledamöter och andra förtroendevalda.

14. Val av styrelse

a) fastställande av antalet ordinarie ledamöter och suppleanter

c) val av ordinarie ledamöter

d) eventuella val av suppleanter

15. Val av revisorer

a) val av revisor

b) eventuellt val av revisorssuppleant

16. Ärenden som av styrelsen eller medlem hänskjutits till stämman

17. Övriga ärenden

18. Stämman avslutas

§ 17 Tid för motioner

Ärende som medlem önskar hänskjuta till en årsstämma ska skriftligen anmälas till styrelsen senast två (2) månader före stämman.

§ 19 Styrelsen

Föreningens styrelse ska förvalta föreningens angelägenheter och företräda föreningen.

Styrelsen utses av föreningsstämman och ska bestå av lägst tre (3) och högst x (x) ordinarie ledamöter samt högst x (x) suppleanter för ledamöterna, vilka tjänstgör i vald ordning.

Styrelsens ordinarie ledamöter väljs för två (2) år, dvs. fram tills årsstämma hållits andra räkenskapsåret efter valet. Suppleanterna väljs för ett år, dvs. fram tills årsstämma hållits räkenskapsåret valet.

Person som är omyndig, försatt i konkurs eller underkastad näringsförbud kan inte vara ledamot i styrelsen.

§ 20 Firmateckning

Föreningens firma tecknas, förutom av styrelsen (majoriteten), av dem styrelsen utsett till firmatecknare.

§ 21 Årsredovisning

Styrelsen ska för varje räkenskapsår upprätta en årsredovisning omfattande förvaltningsberättelse, resultaträkning och balansräkning. Årsredovisningen och räkenskaperna ska överlämnas till revisorerna senast sex (6) veckor före årsstämman.

§ 22 Revisorer

Föreningens revisor ska granska hur förvaltningen av föreningens angelägenheter skötts och dess räkenskaper.

Föreningsstämman ska utse x (x) revisor och högst x (x) revisorssuppleant för ett (1) år, dvs. fram tills årsstämma hållits räkenskapsåret efter valet.

I stället för revisor enligt första stycket får föreningsstämman utse ett registrerat revisionsbolag att vara föreningens revisor.

§ 23 Revisionsberättelse

Revisorn ska upprätta en berättelse över sin granskning, revisionsberättelse. Denna ska, tillsammans med räkenskaperna, överlämnas till styrelsen senast tre (3) veckor före årsstämman.

§ 24 Räkenskapsår

Föreningens räkenskapsår är kalenderåret.

§ 25 Meddelanden

Andra meddelanden till medlemmarna, än kallelse till föreningsstämma, ska skickas per brev med posten eller E-post.

§ 26 Vinstdisposition

Föreningens överskott ska enligt föreningsstämmans beslut, helt eller delvis, föras i ny räkning, fonderas för särskilt ändamål eller utdelas till medlemmarna, antingen i förhållande till deras omsättning med förening under kalenderåret (återbäring) eller i förhållande till medlemsinsatserna.

§ 27 Beslut om stadgeändring, likvidation och fusion

Vid beslut om ändring av dessa stadgar gäller de majoritetskrav som beskrivs i 6 kap. 35 och 36 §§ lagen om ekonomiska föreningar.

Huvudregeln är att ett förslag till stadgeändring ska biträdas av minst två tredjedelar (2/3) av de röstande vid en föreningsstämma för att bli gällande.

En stadgeändring som innebär att skyldigheten att delta med medlemsinsats enligt § 6 höjs eller att deras rätt till utdelning enligt § 26 begränsas ska biträdas av minst tre fjärdedelar (3/4) av de röstande vid en föreningsstämma för att bli gällande.

En stadgeändring som innebär en begränsning av medlemmarnas rätt att få medlemsinsats utbetald enligt § 13 eller deras rätt till behållna tillgångar enligt § 28 ska biträdas av samtliga (1/1) röstande vid en föreningsstämma för att bli gällande. Detsamma gäller vid beslut om stadgeändring som medför att medlemmars rätt att gå ur föreningen begränsas.

Ett beslut om godkännande av fusionsplan och frivillig likvidation, se 16 kap. 15 § respektive 17 kap. 2 § lagen om ekonomiska föreningar, ska biträdas av minst två tredjedelar (2/3) av de röstande vid en föreningsstämma för att bli gällande.

§ 28 Behållna tillgångar vid upplösning

Vid föreningens upplösning ska dess behållna tillgångar fördelas mellan medlemmarna i förhållande till deras medlemsinsatser.

§ 29 Övrigt

Beträffande föreningens förhållanden i övrigt gäller vad som föreskrivs i lagen om ekonomiska föreningar.

Dessa stadgar är antagna vid föreningens konstituerande stämma 20XX-XX-XX

Stämmans ordförande

Vid protokollet

Justeringsperson

Justeringsperson

Bilaga 3

Protokoll – bildande av ekonomisk förening

Protokoll fört vid bildande av ..... ekonomisk förening

Datum: .....

Ort:.....

Närvarande:

§ 1. Mötet öppnades av .....

§ 2. Till ordförande för mötet valdes .....

§ 3. Ordföranden utsåg ..... att föra protokoll.

§ 4. Till protokollsjusterare valdes .....

§ 5. Förslaget till stadgar föredrogs.

§ 6. Beslutades bilda ..... ekonomisk förening i enlighet med de föredragna stadgarna, bilaga 1.

§ 7. Beslutades att föreningens styrelse får rätta eventuella fel och brister i stadgarna i fall Bolagsverket kräver det för att genomföra registreringen och rättelsen inte innebär att innebörden i sak blir en annan än det som var avsett vid föregående beslut.

§ 8. Antecknades som föreningens medlemmar de som förklarade sig vilja inträda, bilaga 2.

§ 9. Röstlängden fastställdes i enlighet med bilaga 2.

§ 10. Till styrelseledamöter valdes:

.....

.....

.....

..... och

.....

..... valdes till styrelsens ordförande.

§ 11. Till revisor valdes ..... och till revisorssuppleant .....

§ 12. Ordföranden tackade för ett bra möte och avslutade stämman.

Ordförande

Vid protokollet

.....

.....

Justerare

Justerare

.....

.....

Kommentarer:

§ 3 Den som väljs till att vara ordförande för mötet har också ansvar för att protokoll förs. Ordförande kan välja att föra protokollet själv eller utse någon att göra det. Ordförande ska även justera protokollet.

§ 4 Mötet kan välja en eller flera mötesdeltagare att justera protokollet och dess bilagor.

§ 7 Ändringar som kan behöva göras kan vara felskrivningar, att ändamålet inte är tillräckligt väl definierat, eller att några andra tveksamheter förekommer. Det kan också vara så att det föreslagna namnet inte går att registrera. Mötet kan också besluta om alternativa namn.

§ 8 Om det endast är få medlemmar vid bildandet kan namnen skrivas in direkt i protokollet.

§ 9 Det är endast de som anslutit sig som medlemmar som får rösta gällande val av styrelse och revisorer.

§ 10 I exemplet väljs styrelsens ordförande av föreningsstämman bland de valda ledamöterna. Ordförandevalet kan också gå till så att ordföranden väljs först, eller sist, och de övriga ledamöterna var för sig. Hur valen ska gå till bestäms i de antagna stadgarna och protokollet får utformas därefter.

Bilaga 4

Protokoll – konstituerande styrelsemöte

Protokoll fört vid styrelsens, i ..... ekonomisk förening, konstituerande möte

Protokoll nr:

Datum:

Plats:

Närvarande:

§ 1. Mötet öppnades av styrelsens ordförande .....

..... utsågs att föra protokollet.

§ 2. Till protokolljusterare valdes .....

§ 3. Till styrelsens vice ordförande utsågs .....

§ 4. Beslutades att utse ..... och ..... att teckna föreningens firma var för sig.

§ 5. Mötet avslutades

Vid protokollet

Ordförande

Justerare

.....

.....

.....

Kommentarer:

§ 1 Exemplet förutsätter att styrelsens ordförande blivit vald av föreningsstämman. Om inte, öppnas mötet av en i protokollet namngiven person och, sedan protokollförelse samt justeringspersoner utsetts, därefter väljs styrelsens ordförande.

§ 3 På grund av att en förening måste ha en ordförande kan det vara lämpligt att även utse en vice ordförande, som snabbt kan träda in vid eventuellt bortfall av ordinarie ordförande. Styrelsen kan lämpligen även konstituera andra funktioner som exempelvis en kassör och sekreterare.

§ 4 Om inte stadgarna särskilt anger hur firman ska tecknas kan styrelsen själv besluta om hur. Ett exempel kan vara att styrelsens ledamöter ska teckna föreningens firma, två i förening.

Bilaga 5

Medlemsansökan

Ansökan om medlemskap i ..... ekonomisk förening

Jag ansöker om medlemskap i ..... ekonomisk förening

Sökande

Namn/Firma	Pers.nr/Org.nr
Adress	
Postnummer	Land
Telefon	Mobiltelefon
E-postadress	

.....

Ort, datum

.....

Underskrift

Bilaga 6

MEDLEMSFÖRTECKNING

Styrelsen är skyldig att föra medlemsförteckning. Den ska upprättas i samband med bildandet av föreningen och sedan justeras löpande då förändringar sker. Medlemsförteckningen är en offentlig handling. Vem som helst har rätt att ta del av den.

Medlemsförteckningen ska innehålla följande:

1. Varje medlems namn och postadress,
2. i förekommande fall, att medlemmen är en investerande medlem,
3. den tidpunkt då medlemmen gick in i föreningen,
4. det antal medlemsinsatser som medlemmen deltar med i föreningen,
5. det sammanlagda beloppet, enligt den senast fastställda balansräkningen, av medlemsinsatser som har betalats in eller tillgodoförts genom insatsemission,
6. summan av de medlemsinsatsbelopp som efter utgången av det räkenskapsår som balansräkningen avser har återbetalats eller som högst ska återbetalas enligt 10 kap. 11 och 16 §§, och
7. tiden för återbetalningarna enligt 6.

Medlemsförteckningen ska finnas kvar hos föreningen i minst sju år efter att föreningen blivit upplöst.

Bestämmelserna om medlemsförteckning finns i 5 kap. lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar.

Personuppgiftsansvar, arkivering och lagtext

Angående behandling av personuppgifter i en medlemsförteckning ska föreningen följa bestämmelserna i Dataskyddsförordningen (GDPR). Föreningen är personuppgift ansvarig för behandling av personuppgifter.

Styrelsen är skyldig att föra medlemsförteckning. Den ska upprättas i samband med bildandet av föreningen och sedan justeras löpande då förändringar sker. Medlemsförteckningen är en offentlig handling. Vem som helst har rätt att ta del av den.

Bilaga 7

Medlemsbevis

Föreningens firma, organisationsnummer, adress osv.

MEDLEMSBEVIS

Här med intygas att

Namn/firma: .....

person-/organisationsnummer.....,

har antagits som medlem i föreningen den .....

och i medlemsinsatser inbetalat .....kronor.

_____ den _____

_____
(firmatecknare)

Bilaga 8

Överlåtelse av andel

Avtal för överlåtelse av andel i ..... ekonomisk förening

Säljare:

Namn	Personnummer, organisationsnummer eller födelsedatum
Adress	
Postnummer	Land (om ej Sverige)
Telefon	Mobiltelefon

Köpare:

Namn	Personnummer, organisationsnummer eller födelsedatum
Adress	
Postnummer	Land (om ej Sverige)
Telefon	Mobiltelefon

Säljaren överlåter sin andel i ..... ekonomisk förening till köparen för .....kr.

Andelen motsvarar medlemsinsatser om sammanlagt ..... kronor. Varav ..... kronor utgör inbetalda och ..... kronor emitterade insatser.

Detta avtal har upprättats i två exemplar varav parterna tagit var sitt. Kopia av avtalet lämnas till föreningen.

Ort/datum: _____

Säljare: .....

Köpare: .....

Bilaga 9

Måttenheter

Energibegrepp

1	TWh	=	1	terawattimme	=	1000	GWh
1	Gwh	=	1	gigawattimme	=	1000	MWh
1	MWh	=	1	megawattimme	=	1000	kWh

1 kWh = 1 kilowattimme = 1000 Wh

Effektbegrepp

1	MW	=	1	megawatt	=	1000	kW
---	----	---	---	----------	---	------	----

1 kW = 1 kilowatt = 1000 W

Vad är skillnaden mellan effekt och energi?

Energi och effekt är två olika fysikaliska begrepp. Effekten är hastigheten för energiomvandlingen. Effekten beskriver hur snabbt energiomvandlingen sker. Energi är produkten av effekt och tid:

$$\text{Energi} = \text{Effekt} \times \text{Tid}$$

För att hålla balansen i systemet måste elproduktionens effekt (mäts i MW) vara lika stor som elanvändningen (i MW). Energi i MWh är det som ett kraftverk levererar under en viss tid, till exempel ett år. Ju längre tid av året kraftverket levererar sin effekt desto mer energi leverera